BONDIA® ARUBA

Turismo sin limite... Su propio peor enemigo...

Diasabra 28 di September 2024 www.bondia.com Email: noticia@bondia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044 1,75 Florin

Cuestionamento entre parlamentario Tromp y prome minister tocante keho entrega na OM pa malversacion na SSA

Pagina 3

- **CBS: 7 di 12 sector a registra aumento di prijs den luna di augustus** Pagina 4
- **Argentina: Pobresa a subi cu 11 punto desde Milei a asumi presidencia** Pagina 10
- **Fundacion BOB ta cambia di nomber y ta amplia nan programa di screening** Pagina 2

Politica di asilo ta pone coalicion Hulandes tambalia

Pagina 9

Nort Korea tin suficiente uranium pa construi cantidad di bom segun agencia di spionahe di Seoul

Pagina 23

Ex funcionarionan alto di inteligencia Colombiano condena pa tortura di un periodista

Pagina 10

Fundacion BOB ta cambia di nomber y ta amplia nan programa di screening

Diahuebs ultimo, Fundacion BOB Aruba a tene un evento special pa duna di conoce nan cambio di nomber pa Fundacion ABO y awor nan ta amplia nan programanan di screening.

BOB Aruba e fundacion cu ta conduci e Programa Nacional di Screening di Pecho a anuncia su nomber nobo: Fundacion ABO, esta Stichting Aruba Bevolkingsonderzoek, na unda e cambio aki ta refleha e expansion di nan mision y programanan di deteccion.

Ademas di e programa ya conoci pa cancer di pecho, Fundacion ABO tambe lo ofrece den proximo aña, un programa di screening pa boca di matriz (BOCA) y cancer di tripa (CORESA).

Boca ta nifica BevolkingsOnderzoek Cervix Aruba, CORESA ta nifica Colorrectal Screening Aruba e cual a ser funda originalmente pa tres pionero, Dr. Chris Franca, Dr. Janice Ho-Kang-You-Arends y Dr. Smit, e cual awor ta ser reintroduci como e nomber oficial di e programa di deteccion di cancer di tripa.

“E cambio di nomber y expansion ta subraya e compromiso cu salud di nos comunidad completo,” Dr. Ho-Kang-You-Arends ken ta presidente di hunta di supervision di Fundacion ABO a señala y ademas a agrega “cu nos socionan, nos ta enfoca tur esfuerso na mehoracion di calidad di bida danki na deteccion na tempo.”

Nan ta sigura cu e paso aki ta posibel danki na colaboracion cu socionan manera Hospital Dr. Horacio Oduber, UO-AZV, DVG y socionan tecnico.

Dr. Ho-Kang-You-Arends tambe a bisa cu nan ta spera cu esaki lo por yuda pa baha e mortalidad den comunidad pero tambe pa nan haya un diagnostico mas trempan y asina ey e trato medico por ta menos invasivo y menos doloroso.

Esaki ta dos programa cu ya caba AZV a pidi nan varios aña pasa pa ehecuta y nan tabata wardando pa Stichting BOB mes por tabata cla “pa tuma mas responsabilidad, aworaki ta bezig cu un programa nobo pa e data base management y cu esey nan por cuminsa yama cliente pa bin haci nan test,” el a bisa.

Fundacion ABO, anteriormente yama Fundacion BOB Aruba, ta comprometi na deteccion na tempo di cancer di pecho, cancer di boca di matriz y cancer di tripa na Aruba. For di 2016, e fundacion a realisa mas di 43.000 screening.

Actualmente e fundacion ta ocupa cu e ultimo preparacionnan pa cuminsa oficialmente cu e programanan nobo aki di deteccion pa asina inicia cu screening den e di dos trimester di 2025.

Pa esaki, nan a sigura cu nan lo duna mas informacion proximamente tocante rekisitonan y con por registra pa participa cu e programanan di screening.

Pa loke ta trata e programa boca di matriz, a informa cu nan lo bay hacie den hende muhe desde 24 aña, cancer di pecho y cancer di tripa desde 45 aña.

Hendenan mas jong ta hayando cancer di tripa

Di su parti, Dr. Chris Franca fundador y voorzitter di Fundacion Coresa ken tambe ta specialista den carcer di tripa a splica cu Coresa ta para pa Colorrectal Screening Aruba e cual ta un iniciativa cu a cuminsa un par di aña atras unda nan tabata bezig pa set up un programa di screening pa cancer di tripa.

Esaki ta pa motibo cu nan a ripara cu cancer di tripa ta subiendo enormemente “nos ta wak tambe cu nos ta diagnosticando hendenan mas jong cu e malesa aki y lastimamente e mortalidad di e malesa aki ta hopi halto,” Dr. Franca a bisa.

Loke nan ta bin haciendo ta hopi studio cientifico cu a yega na e programa aki cu nan a presenta caminda el a sigura cu esaki tabata un dia hopi importante “pasobra tur stichting ta tene nan mes bezig cu medicina preventivo y nan a join hunto pa lanta Stichting ABO bao di esey ta bay tin stichting cu ta wak pa cancer di pecho, esun cu ta wak pa cancer di boca di matriz y tambe stichting cu ta wak pa cancer di tripa.”

Cancer di tripa ta un malesa cu si ta wordo detecta na tempo ta un malesa curabel, door di institui un tipo di screen programa asina aki nan sa cu nan ta bay haci un diferencia hopi grandi na Aruba, manera el a declara.

Dr. Franca tambe ta indica cu tin dos factor importante, ta conoci cu mundialmente cu incidencia di cancer di tripa ta subiendo y edad di hende cu ta hayando e tipo di cancer aki ta bahando “nos ta pensa cu esey tin hopi factor, tin e factor cu nos ta pensa ta hopi stress, cuminda cu nos ta come ta ultra procesa, obesidad, presion, colesterol y tur esey. Logicamente loke bo mes por haci ta pensa si bo mes tin sintoma, si bo tin dolor di bariga, bo ta baha di peso, bo tin sanger den bo af, famianan cu tin cancer di tripa of a yega di saca poliponan cu ta e comienso di cancer den bo tripa, e ora ey bo sa cu bo tin cu bay controla, bay dokter di cas y pidiele pa bo bay un specialista.”

Pa esnan cu no tin ni un sintoma, Dr. Franca a señala cu tin poliponan cu ta crece den e tripanan sin duna sintomanan, “esey ta e manera pa bay logicamente haci un test di af pa por gara si e ta e comienso di e malesa, asina por diagnostica na tempo, por wordo trata miho y e persona lo tin mas calidad di bida.”

Cuestionamento entre parlamentario Tromp y prome minister tocante keho entrega na OM pa malversacion na SSA

Despues cu den e siman aki a bira conoci e noticia cu algun persona di Stichting Sportsubsidie Aruba (SSA) a keda suspendi pa motibo di iregularidadnan pa loke ta trata uso di algun fondo, parlamentario Marisol Tromp a informa cu el a bay Ministerio Publico pa entrega un keho di posibel delito penal bao e funcion di ex-director e stichting aki.

Den un comunicado ta splica cu diahuebs mainta lider di fraccion di MAS parlamentario Marisol Tromp a entrega na Ministerio Publico pruebanan cu el a ricibi di malversacion den un fundacion di deporte di gobierno cu ta resorta bao minister Endy Croes.

"Pa hopi biaha hende ta tende rumor y ta papia riba caya pero den e caso aki, parlamentario a ricibi pruebanan preto riba blanco y e ta comprende e consternacion cu tin riba e caso aki paso ta trata di berdad over di mal uso di funcion di e director di Stichting Sportsubsidie Aruba (SSA) pero ta wak tambe cu valsheid in geschrifte ta tuma lugar. Hopi biaha bo ta core den caya y ta wak hobennan para riba caya ta pidi placa cu bleki den man ta sacudi paso nan mester di placa pa por haci nan deporte y bay afo." E comunicado ta señala.

Akinan ta papia tocante placa di subsidio cu no ta yega nan destino, invoicenan ta wordo falsifica y cu tin un modus operandi "mi ta haya hopi lamentabel cu un gobierno cu ta papia di integridad, no ta prome bes cu ta wak e tipo di modus operandus aki y vooral cu e minister aki ya a hay'e envolvi den un caso similar antes. Aworaki por mira cu esaki ta sosode atrobe y laga husticia haci su trabao.

Tambe ta cuestiona cu segun el a sigura, prome minister Evelyn Wever-Croes no a entrega un keho "na varios ocasion ora el a haya sa tipo di casonan cu ta hole machtsmisbruik y cu ta hole cu a abusa di fondo manera por ehempel na Aruba Huis, e no a entrega keho y cu minister Endy Croes den un entrevista a bisa cu aparentemente SSA lo a cuminsa cu un investigacion interno y cu nan ta kere cu e lo ta hopi mas grandi cu loke nan a pensa. Esaki no ta kita cu e minister mes por a haci aangifte na Ministerio Publico."

Di su parti, Fundacion Sportsubsidie Aruba (SSA) ta sigura cu nan a entrega un keho dia 25 di september ultimo na autoridadnan di Landsrecherche pa loke ta trata iregularidadnan detecta dentro di e fundacion.

Mediante un comunicado, nan tambe a informa cu "e iregularidadnan detecta ta reguarda transaccionnan financiero sin cu e obhetivonan deportivo planea a wordo realisa. SSA ta reafirma su compromiso pa actua diligentemente y eficientemente den atende e asunto aki, y kier sigura e publico cu e resultado di investigacion interno cu tur documento a wordo entrega na husticia. Asina tambe ta aclaria cu ningun di e miembronan di Hunta di Supervision (Raad van Toezicht) ta envolvi den e acontecimentonan, y ta desmenti asina e informacion eroneo difundi anteriormente den medionan di comunicacion. Finalmente SSA ta laga e proceso aki den man di e autoridadnan hudicial corespondiente pa haci nan trabao."

"Ni con cerca e persona ta di nos, e lo mester carga su responsabilidad"

Prome minister Evelyn Wever-Croes ta señala cu siman pasa el a haya informacion di minister di Enseñansa y Deporte Endy Croes di un investigacion pa posibel malversacion "el a informa mi tambe cu mesora a suspende e persona y a cuminsa un investigacion y asina cu el a investigacion aki a keda cla a entrega un keho."

Ademas a bisa cu a encarga e persona aki e posicion debi na su estudio financiero y su experiencia den deporte, "berdad ta trata di un persona cu ta toca na mi famia, pero no ta pa e motibo ey cu el a wordo encarga cu e puesto sino tur su preparacion financiero na universidad y despues den deporte. A pensa cu e ta e persona cu por a wordo confia cu e posicion, awor tin sospecho di malversacion," prome minister a expresa.

Den su declaracion, prome minister a referi na parlamentario Marisol Tromp "cu a usa e oportunidad pa referi na e investigacion andando aki y a bisa cu mescos cu e caso di Arubahuis lo no entrega keho. Esaki ta un mentira. Mi ta constata cu Sra. Tromp ta gaña den caso di Arubahuis nos a pidi investigacion y a base di esey mesora, nos a entrega keho."

Pa finalisa, prome minister a enfatisa cu "mi ta ripiti, pa Gabinete Wever-Croes I y II, integridad ta un prioridad, y unabes cu tin kiebro, tin consecuencia. Ni con cerca e persona ta di nos, e lo mester carga su responsabilidad. Esaki sigur ta e diferencia mas grandi entre nos Gobierno y e partidonan den oposicion cu no por bisa mescos. E caso ta den man di OM y lo duna nan espacio pa haci nan trabao pa asina husticia por vence," prome minister a expresa.

"Investigacion lo determina e proceso cu mester cana"

Minister Endy Croes ken a duna un declaracion caba bisando cu "ta trata di pagonan cu lo a bay pa tres persona specifico na mas cu un ocasion riba supuesto peticionnan pa deporte, cu segun informacion, nunca a tuma luga, y esey e investigacion ta basa su mes riba dje. Esey ta e liña cora cu a lanta e sospecho y a haci investigacion den e parti aki," minister Croes a indica.

E mandatario a resalta cu otro medionan di comunicacion a culpa varios minister pa loke a sucede, pero el a aclaria cu ningun minister ta envolvi den e parti aki y cu ta algo hopi recien.

Croes a agrega cu e Conseho di Supervision a informa cu esun encarga a admiti por escrito su culpabilidad y cu e investigacion lo determina e proceso cu mester cana.
E mandatario a indica cu e no tin conocemento di ken e tres persona aki ta.

Minister Croes a clarifica cu SSA ta un stichting riba su mes y tin un two-tier model. E tin un Conseho di Supervision, cu ta controla y e tin e directiva cu ta haci operacionnan.
El a splica cu e placa ta bay pa federacionnan y pa añas caba, banda di e placa cu ta bay pa federacion, nan tin un fondo tambe disponibel pa Premio Excelencia den Deporte (PED), tin otro fondo pa organisacion di Weganan Escolar (WE) Aruba y tambe tin otro fondo pa Weganan Interinsular.

Por ultimo e minister demisionario di Deporte a sigura cu tur federacion cu a haci peticion pa nan proyecto pa 2024 y a haya aprobacion desde januari pa henter e aña, tur esey lo keda tuma luga. "A actua corecto, a proteha e fondonan di SSA pa tur federacion, a bin cu medidanan interno pa esaki no ripiti y ta mas cauteloso den tipo di maniobranan asina," el a resalta.

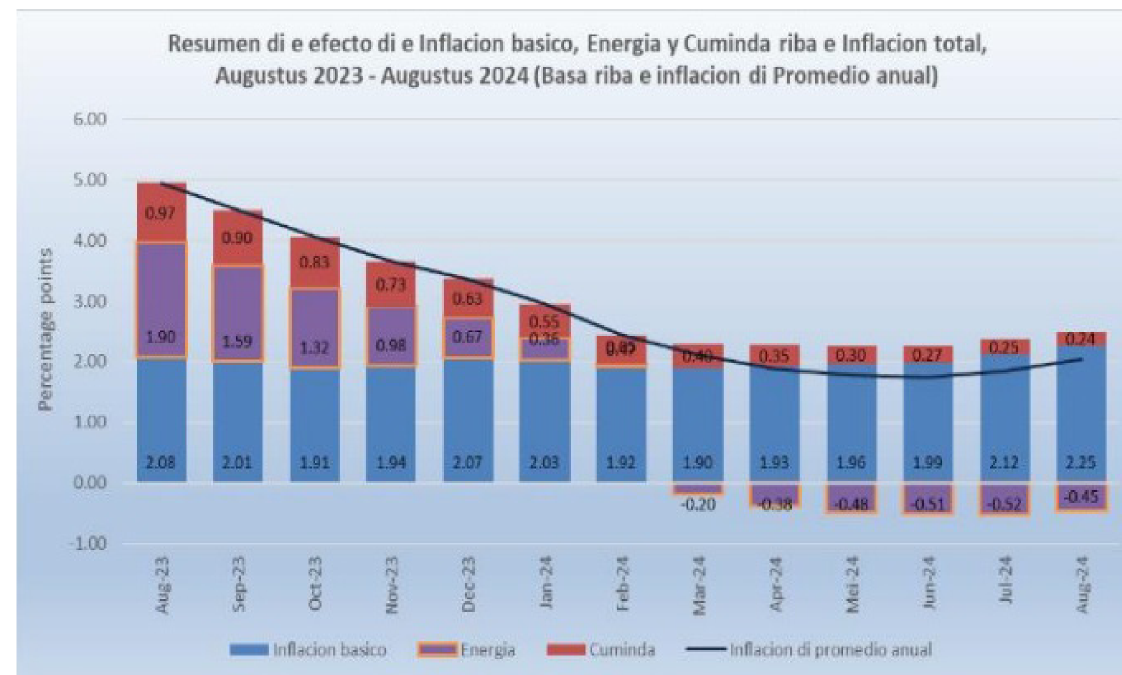
CBS: 7 di 12 sector a registra aumento di prijs den luna di augustus

Oficina Central di Estadistica ta presenta e resultadonan principal di e Indice di Prijs di Consumo (CPI) pa luna di Augustus 2024.

Indice di Prijs di Consumo pa luna di Augustus 2024

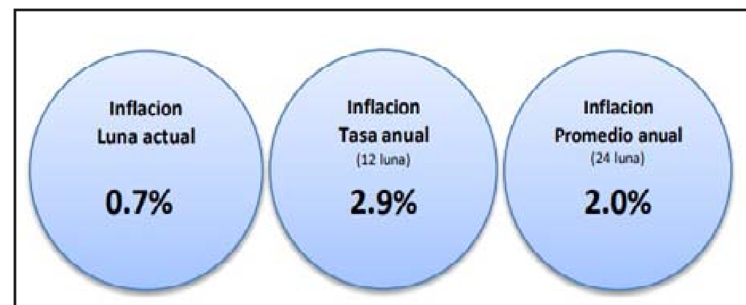
E CPI pa luna di Augustus 2024 ta 110.01, loke ta representa un subida di 0.7% compara cu e indice di Juli 2024 (109.20). E cambio di e CPI pa e ultimo diesdos (12) luna (Augustus 2023 te cu Augustus 2024) ta 2.9%, un subida di 2.4 punto di porcentahe (ppt) compara cu e periodo corespondiente di aña pasa (0.5%). E promedio anual (ultimo 24 luna) di e tasa di inflacion pa e periodonan di Augustus 2022 te cu Augustus 2023 y Augustus 2023 te cu Augustus 2024 ta 2.0%, un caida di 2.9 ppt compara cu e 4.9% registra den e periodonan di Augustus 2021 te cu Augustus 2022 y Augustus 2022 te cu Augustus 2023.

Durante e luna aki, shete (7) di e diesdos (12) sectornan a registra subida di prijs. E subidanan cu tawata tin e mayor efecto riba e CPI a wordo registra pa e sectornan di "Mobilario" (6.7%) y "Restante bienes y servicio" (1.1%), causando un efecto di respectivamente, 0.58 y 0.13 ppt. E subidanan den e sectornan restante a contribui cu un efecto di 0.24 ppt riba e CPI di Augustus 2024. E subidanan aki a wordo contraresta parcialmente door di principalmente caidanan den e indicenan di e sectornan di "Recreacion y cultura" (-1.0%) y "Restaurant y hotel" (-1.4%) cu a contribui cu un efecto di respectivamente, -0.09 y -0.07 ppt riba e CPI di Augustus 2024. E caidanan den e sectornan restante a contribui cu un efecto di -0.04 ppt riba e CPI di Augustus 2024. E subida den e sector di "Mobilario" a wordo causa principalmente door di un subida di 14.6% den e categoria "Aparato pa uso domestico", causando un efecto di 0.32 ppt. E subida den e sector di "Restante bienes y servicio" a wordo causa principalmente door di un subida di 10.4% den e categoria "Otro articulonan personal", causando un efecto di 0.12 ppt. E caida den e sector di "Recreacion y cultura" a wordo causa principalmente door di caidanan den e categorianan "Ekipo audiovisual, fotografico y pa procesamento di informacion" (-6.6%) y "Vacacion" (-1.4%), causando un efecto di -0.03 ppt cada uno. E caida den e sector di "Restaurant y hotel" a wordo causa door di un caida di 47.0% den e categoria "Servicio di alohamento", causando un efecto di -0.08 ppt.

Canasta di consumo

E canasta di consumo di e CPI ta consisti di 408 bienes y servicionan. Compara cu Juli 2024, 45.1% di e bienes y servicionan aki a conoce un aumento di prijs causando un efecto di 1.33 ppt, mientras cu 38.0% ta mustra un caida di prijs, cu a contribui cu un efecto di -0.58 ppt y pa e restante 16.9% no tawata tin cambio den prijs. Prijsnan di bienes a subi cu 1.6% y a causa un efecto di 0.93 ppt. Prijsnan di servicionan a conoce un caida di 0.4% y a causa un efecto di -0.18 ppt riba e CPI di Augustus 2024.

Core inflation

E CPIC (core inflation) - CPI excluyendo e efecto di energia y cuminda - a registra na Augustus 2024 un subida di 3.1%. E indice di energia - cu ta consisti di e productonan: electricidad, awa, gasolin y diesel - a registra un caida di 2.5%. E indice di cuminda a registra un subida di 2.3%. Kico ta CPIC? E CPIC (core inflation) of e inflacion basico ta un porcion di e inflacion unda cierto articulonan cu tin movimientonan di prijsnan volatil ta wordo excluí, manera productonan alimenticio y energetico. Na momento cu e inflacion basico wordo calcula, e componentenan mas volatil ta wordo elimina di e inflacion total.

E indice di e inflacion basico ta sirbi pa evalua e tendencia riba medio y largo plazo di e nivel general di prijsnan. Pa ahusta maneho monetario, hopi economista ta enfoca riba e tasa di e inflacion basico, como cu esaki ta permiti un evaluacion mas profundo di e procesonan di inflacion reciente den e economia. E CPIC ta wordo calcula door di compara e indice promedio di e periodo di e 12 lunanan mas reciente cu e promedio di e periodo di 12 lunanan anterior (Promedio anual).

Elaboracion di un CPI tin tres meta principal.
1. Como un metodo di calculo pa compensa empleadonan pa motibo di perdida di poder di compra, ahustando nan salarionan, cu e proporcion di e cambio porcentual di CPI, locual ta conoci como indexering. 2. Como un mecanismo pa ahusta componentenan di e producto domestico bruto (GDP) di termino nominal pa termino real den Cuentanan Nacional. (Por ehempel door di elimina e efectonan di cambionan di prijs di e balor di consumo)
3. Como un medio pa gobiernonan y/of banconan central fiha obhetivonan inflacionario.

Bestaansminimum

E bestaansminimum pa un hogar consistiendo di dos (2) adulto y dos (2) mucha (edad 0-15 aña) na Augustus 2024 ta Afl. 5,514, un subida di Afl. 15 compara cu Juli 2024 (Afl. 5,499). E bestaansminimum pa un hogar di un (1) adulto ta Afl. 2,626, un subida di Afl. 7 compara cu Juli 2024 (Afl. 2,619).

Kico ta un "Bestaansminimum" y con e ta wordo ahusta? CBS ta defini un bestaansminimum como e nivel minimo di entrada cu ta wordo percibi necesario pa un persona of famia por funciona den sociedad di un manera adecuado y socialmente aceptabel. Ora nos usa e definicion "Bestaansminimum", en realidad ta wordo referi na un "Sociaal Bestaansminimum" y no na e definicion literal di un "Bestaansminimum" cu ta referi na "e suma di placa necesario pa cumpra e bienes y servicionan cu ta wordo considera necesario pa biba un bida liber di privacionnan basico" (Nacionnan Uni). Un indice a wordo crea pa e "Bestaansminimum" door di calcula e costo di tur recursonan esencial cu un adulto promedio ta consumi durante un luna. Cada luna e indice aki ta wordo ahusta, a base di e prijsnan di alimento, paña, vivienda, transporte y otro articulonan den e canasta.

E bestaansminimum actual ta wordo basa riba e rapport "Bestaansminimum 2010" publica door di CBS na Augustus 2010, y cual ta wordo actualisa mensualmente segun e CPI. E unidad di referencia usa door di CBS (manera indica den e rapport aki) ta di un hogar cu ta consisti di dos adulto y dos mucha (di 0 pa 14 aña).

BONDIA ARUBA

Editor
Caribbean Speed Printers N.V.
Aruba Bank N.V. Acc. #332668
Caribbean Mercantile Bank N.V. Acc. #23951903
RBC Royal Bank Acc. #13307728

Operations Manager
Mariette Engelhart

Redaccion
noticia@bondia.com
Pilar Flores (hefe di redaccion)
Angenette Figuereo (closer editor)
Leo Maduro
Andreina Morillo
Raisa Montilla
Oriana Geerman

Ehecutivo di Benta
sulaika.croes@cspnv.com
Sulaika Croes

Aviso y Arte
Sandra Loefstop
Lisa Tromp

Departamento Digital
Juan Luis Pinto

Administracion
accounting@bondia.com
Martha Arteta de Ariza

Distribucion
Jenny Kelly

Coleccion
Evelinda de Cuba - Tromp

Pre Press
Luis Fernando Arenas (Hefe)
Pablo Libre

Press
Roland Schenker (Hefe)
Omar Ramirez
Martin Boekhoudt
Francis Dirksz

Colaboracion
Assiociated Press
Ret Karibense
Data Key

Afiliacion
Sociedad Interamerica di Prensa (SIP)

DIRECCION
Adres: Weststraat #22
Tel: 582-7800
Email: noticia@bondia.com
aviso@bondia.com
info@bondia.com
Website: www.bondia.com
Facebook: @bondianoticia
Instagram:bondiaaruba

Editorial

Turismo sin limite...
Su propio peor enemigo...

Nos a caba di celebra Dia Internacional di Turismo, unda nos por a observa cu tin un creciente disparidad entre celebracion di tur e beneficionan cu e actividad economico aki a trece pa nos pais, y e preocupacion cu nos a bay demasiado leu den e desaroyo aki y cu tardi o tempran nos lo topa cu e conscuencianan di e sobredesaroyo aki. Dos banda di e mesun medaya unda tur dos mester ta parti di un analisis obhetivo; algo masha necesario pasobra casi semper nos ta keda confronta cu opinion cu ta representa di forma unilateral un di e posicionnan extremo aki. Esey no ta yuda nos pa nada.

Laga nos cuminza anto cu e beneficionan di un turismo sano y bon pensa y ehecuta. Teritorionan manera Aruba di nan mes no tin recurso natural cu por garantiza un desaroyo socio-economico stabiel y sano, un desaroyo sostenible. Historicamente Aruba a probecha – temporalmente – di su posicion geografico cu pa algun motibo tabata di importancia strategico pa otronan. Asina e problemanan logistico y politico na Venezuela a conduci na establecimento di industria petrolero aki. El a dura bastante pero awor si practicamente por pone un punto final na esaki, salvo algun posible funcion como deposito o den trasborde di crudo. Esey nos tabata sa pa hopi aña caba y ta pesey nos a cuminza orienta riba otro rumbo y asina a topa cu turismo como actividad economico cu por a probecha e poco bentahanan natural cu nos tin. “E resto ta historia,” nos por bisa, pero esaki ta stroba nos den analiza pakico nos a logra desaroya turismo so. Acaso nos a bira ciego o floho pa contempla otro alternativa? No, durante ultimo decadanan continuamente e grito pa mayor diversificacion di nos economia a keda resona y nos tur por a observa cu practicamente nada a surgi den tur e tempo ey. Pero, esey ta debi na nos falta di vision o simple ‘flohera mental’ pa considera algo diferente? No, na varios momento a surgi otro plan cu lamentablemente no a cristaliza pasobra no tabatin perspectiva real. Den cierto caso e fracaso tabata previsible, manera e plan descabeya di cuminza cultivo na gran escala di cannabis, di cual nos a anuncia su fracaso promer cu el a cuminza. Nos a haci esey pasobra nos ta pertenece na e ‘eterno pesimistanan’ cu kier daña y malogra tur cos promer cu nan cuminza drechi? Di ningun manera, e opinion fuerte ey tabata a base di bon conocimento di e ambiente economico regional y global den cual nos economia ta funciona, y e señalnan tabata bon visible, tambe pa esnan cu a kere cu por a gana un ‘quick buck’ cu e tipo di proyecto aki.

Pero pa bolbe na turismo: si no ta mira ningun alternativa viable pa completa nos economia y pa suaviza nos dependencia riba turismo, e unico alternativa por lo pronto ta turismo anto? Si, den futuro inmediato no ta mira nada otro ta surgi. Esey ta implica anto cu nos ta ‘dal bay’ cu cualkier proyecto turistico, pa loco o riesgoso cu e ta? Esun cu ta desea pa turismo bira ‘its worst own enemy’ den poco tempo por pensa asina, pero nos no ta kere cu esey ta un strategia cu un pais serio por mantene. Al contrario, sin competencia – sano - di otro actividad economico e peligro mas grandi pa turismo na Aruba ta bin di paden, for di un animo incontenible di ‘chica turismo’ te cu no tin mas... Pa esey, nos no ta mira como principal culpable e inversionista cu ta mira perspectiva na nos isla. E problema principal ta un gobernacion mancaron cu nunca a sa di pone cierto limite na crecemento, pa preveni cu e mesun crecemento ey lo converti den su propio peor enemigo. Ni awor cu ta visto pa mayoria di hende cu Aruba a sobredesaroya di manera exagera, ta dificil pa haya hende den e sector o den gobernacion pa admiti cu e peor enemigo di turismo na Aruba..., ta turismo na Aruba, den su forma actual. Esey ta haci tambe cu cualkier coreccion cu mester bin, si acaso nos ta na tempo ainda, no lo bin di e propio actornan economico, pero lo bin di un coreccion cu mercado ta impone. Con esey lo bay tuma lugar ta dificil pa premira; nos no ta bay anticipa den e rumbo aki; en todo caso esun mihor posiciona semper ta esun pa mihor sobrevivi cualkier crisis.

Awor tocante e creciente malcontento expresa contra crecemento exagera di turismo. Ta facil, y lo no mustra asina sensible, pa ataca e activistanan contra turismo exagera como si fuera nan ta e menaza pa turismo. Manera splica anteriormente, e propio sobredesaroyo turistico ta keda su propio peor enemigo. Si no tabatin protesta mes contra e sobredesaroyo, Aruba lo a manece un dia cu e consecuencianan di e mal desaroyo aki, cu nos gobernantenan no kier atende y aparentemente un gran parti di e sector tampoco. Manera semper, culpa otro y trata di silencia e voznan opositor ta parce un strategia fructifero, pero finalmente ‘no por tapa solo cu un dede’. Esaki ta significa cu Aruba ta rumbo pa abismo, sin opcion di cambio? Nos no ta kere esey, pero lamentablemente nos no ta mira, ni den e sector mes, ni den gobernacion e señalnan di cambio necesario pa tuma otro rumbo pa garantiza un turismo duradero y sostenible. Un vez mas: culpa e adversario pasobra e ta mira loke ceguez no ta permiti bo mira, no ta yuda resolve nada...

Minister Geoffrey Wever:

Expansion di Landspakket ta yuda avansa e maneho economico di Aruba

Aña pasa a inicia un proceso den cuadro di e Landspakket pa sondea ki accionnan adicional por añadi pa logra reformanan economico di un manera mas completo. Pa di Asunto Econmico, Comunicacion y Desaroyo Sostenible ta importante pa locual Aruba acorda yuda avansa e implementacion di e vision y maneho economico di Aruba. Pa es motibo, e mandatario a traha un nota pa Hulanda indicando e vision economico, e areanan y proyectonan di e maneho economico actual di Ministerio di Asuntonan Economico.

E impacto cu ta desea di logra cu 'partnership' aki cu a keda aproba den conseho di minister di Aruba, ta pa stimula un desaroyo economico inclusivo y sostenibel. A base di e nota aki diferente combersacionnan a tuma luga entre Aruba y Hulanda unda cu a cera un acuerdo di asistencia tecnico y/of ayudo financiero riba varios area.

E areanan cu lo enfoca riba dje:

1. Haci e clima empresarial mas accesibel y atractivo pa empresarionan local como tambe inversionista;
2. Mehora comercio den region;
3. Crea un ambiente laboral y di vivienda pa Oranjestad y San Nicolas;
4. Seguridad di alimento (stimula agricultura comercial);
5. Un maneho economico basa riba datos y cu ta considera e capacidad di e isla.

Pa cu esaki, lo traha concretamente cu Hulanda riba aspectonan manera: Optimalisa e procesonan di permiso y di suministro di informacion; Mehoracion di proteccion di consumidor; Mehora acceso na capital pa inversionistanan; Mehoracion di comercio entre islanan ABC y otro mercadonan manera Colombia y Surinam; Plan di desaroyo economico pa centro di Oranjestad y San Nicolas; Maneho di industria creativo "Orange Economy"; Sondea cual ta e tipo di 'greenhouses' mas ideal, cultivonan mas prometedor y sondeo di metodonan di cultivo pa Aruba.

Segun un comunicado di gobierno, minister Geoffrey Wever ta satisfecho cu e colaboracion cu Hulanda den cuadro di e Landspakket. Pues, banda di e ayudo ricibi for di Hulanda pa avansa areanan di maneho economico, e Landspakket ta zorg tambe pa tin un structura di continuidad cu ta esencial pa logra cambionan pa progreso sostenibel di un pais.

"Den gobernacion ta importante pa delinea un maneho cu ta al caso, cu por wordo implementa y cu ta conta cu un partnership strategico. Un plan no mester djis keda den lachi", e minister a expresa.

Asina bon

Nos Papiamento ta...?

Tocante erornan regularmente na vista...

Den nos edicion semanal di nos analisis di desaroyo di nos idioma nacional, nos ta bolbe e biaha aki na e tipo di eror cu nos ta mira ainda cu demasiado frecuencia den nos medionan skirbi, incluyendo esun di nos mes. No cu esaki ta e topico cu ta causa nos mas alegria den elabora, nos ta prefera di ta investigando e raiznan historico di nos Papiamento, pero de vez en cuando nos mester recapitula loke nos ta topa casi diariamente den nos publicacionnan y cu ta parce nos incorecto o pa cual tin un mihor forma pa hacie.

Nos ta cuminza cu e uso innecesario y exagera di e articulo (Hulandes: lidwoord) 'e' dilanti di cualkier persona o entidad den un frase. Manera semper, un ehemplo ta yuda: "E Gobierno di Aruba a duna di conoce cu e tramitenan aki ta keda encarga na e ministerio di Husticia. Relaciona cu esaki, e ministro di Husticia a declara cu e Cuerpo Policial finalmente tin e tarea di...". Nos por 'clean up' e frase aki y haci cu e ta lesa y zona mas agradable y mas segun nos reglanan, cu no ta skirbi den piedra pero sin duda algun tin sentido: "Gobierno di Aruba a duna di conoce cu e tramitenan aki ta keda encarga na ministerio di Husticia. Relaciona cu esaki, ministro di Husticia a declara cu Cuerpo Policial finalmente tin e tarea di...".

Nos por comprende e custumber di semper kier añadi e 'articulo' (lidwoord) na e sustantivo, pasobra tur otro idioma cu nos ta practica cu cierto frecuencia, Hulandes, Spaño y Ingles, ta haci uso di esey. Sin embargo, nos tin un idioma unico cu ta mantene cierto forma conciso, compacto, di comunica unda tur loke ta excesivo ta keda un banda, sin perde nada di contenido. Un cos si: pareu cu mester pone e articulo pa mayor claridad, mester cumpli cu esey. Un bon sugerencia ora ta busca e forma mas adecua ta: pronuncia e frase pa bo mes. Lo bo ripara cu den e idioma papia mas tanto nos ta usa e forma corecto, saltando tur e 'e'nan innecesario. E mesun fenomeno aki, di un idioma 'economico' cu nada excesivo den e forma di construi un frase, nos ta mira tambe den (e) uso di e conocido 'nan' pa indica plural. Mesora cu contexto di e frase ta indica caba cu ta trata di plural, no ta necesario pa añadi 'nan' na e sustantivo en cuestion. Esaki naturalmente ta un di e erornan mas frecuente den loke ta keda publica diariamente. Un ehemplo, ficticio: "E cantidad di autonan na nos isla ta birando un problema." Tambe: "Algun teamnan di futbol a haci denuncianan di intentonan di soborno di arbitronan." Un frase asina ta un horor pa cualkier persona cu conocimento di Papiamento. Despues di drech'e, e ta: "Algun team di futbol a haci denuncia di intento di soborno di arbitro." Eliminacion di no menos cu cuatro 'nan' innecesario ta haci hopi diferencia.

Aki tambe e hecho cu e otro idiomanan cu nos ta usa frecuentemente y cu ta sirbi como referencia principal, ta maneha forma di plural semper ora ta trata di plural. Tin excepcion si; por ehemplo Hulandes conoce algun excepcion manera den maneho di tempo: vijf uur geleden; twintig jaar gevangenisstraf, etc. Esaki no ta conta den tur caso; no ta usa esaki ora ta trata di un dia o siman, ey semper ta aplica plural. Den caso di nos Papiamento, esaki no ta excepcion sino e regla cu mester aplica semper. Porcierto nos ta comparti e regla aki tambe cu otro idioma crioyo cu origen den Portugues, manera e Criol di Guine Bissau y Cabo Verde. E ta anto un di e elementonan mas antiguo di nos idioma.

Merca: Minnesota ta reporta morto incomun di e malesa di "rabies" den humano

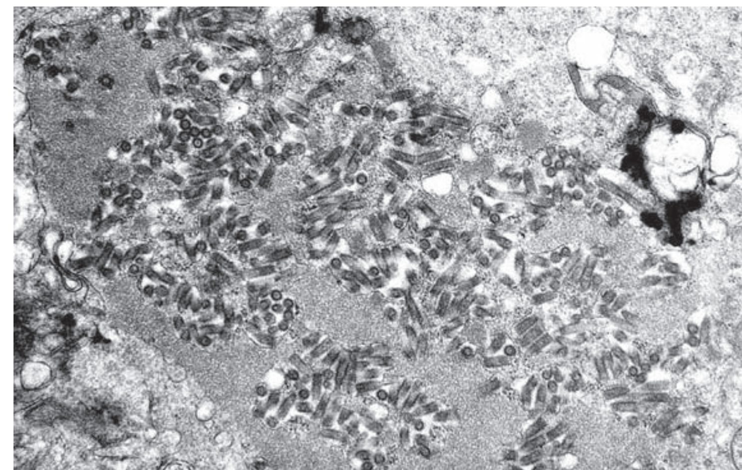
(AP)—Un residente di Minnesota cu a bin den contacto cu un murcielago na juli a muri di e malesa di rabia—conoci den Ingles como "rabies", segun e departamento di Salud di e estado a anuncia diabierna.

E morto di e persona aki ta marca un ocasion incomun, como cu menos di dies hende na Merca ta muri di rabies cada aña, segun e Centro di Control y Prevencion di Malesa (CDC). E persona tabata riba edad di 65 aña y a ser exposiciona na un murcielago na Minnesota na juli, segun e departamento di Salud a bisa.

Oficialnan di CDC a confirma e diagnosis di rabies na su laboratorio na Atlanta dia 10 september. Den un comunicado di prensa, e departamento di Salud estatal a bisa cu e tabata trahando pa evalua di mas hende a ser infecta cu e malesa, pero a bisa tambe cu no ta existi ningun riesgo pa e publico general.

Oficialnan a bisa cu e caso fatal a conseha e publico pa preveni contacto cu murcielago, di cual nan djente ta asina chikito cu bo no por sinti un mordi of bo ta por mira un marca riba bo.

Rabies ta ser causa pa un virus cu ta invadi e sistema nervioso central y ta usualmente fatal den animalnan y hende. Si esaki no ser trata, rabies ta casi semper fatal. Pero tratamento pa e malesa aki ta hopi efectivo pa preveni e malesa despues di exposicion, segun e oficialnan di Salud a bisa. Tratamento mester cuminsa si prome cu e sintomanan di rabies aparece, nan a agrega.

Dr. Stacy Holzbauer, e veterinario di Salud Publico di e estado, tambe a conseha hende pa inmunisa nan mascota of animalnan di cria contra rabies. E cantidad di morto humano pa via di rabies na Merca a reduci for di mas cu 100 anualmente den e añanan 1900 pa menos cu cinco caso anualmente den e ultimo añanan, e departamento di Salud a bisa. Aproximadamente 70 porciento di infeccion ta ser adkiri den e pais cu ta atribui na exposicion di murcielago.

Un den dies hende Hulandes ta sinti hopi solitario; cifranan ainda ta mas halto compara cu prome cu pandemia

(NLTimes)—Casi 11 porciento di e poblacion Hulandes di 15 aña bay ariba ta sinti hopi solitario na 2023. Esey ta e mesun porcentahe cu un aña anterior y aun mas halto compara cu e temporada pre-pandemico 2019, ora aproximadamente nuebe porciento di residente Hulandes tabata hopi solitario. Soledad ta mas comun entre hende cu a nace pafo di Hulanda, segun Centraal Bureau van de Statistiek (CBS) a reporta.

Hende hopi solitario a describi di experencia solitario emocional, cual ta inclui un sentimento bashi rond di nan, hayando falta di hende, y sintiendo desapunta frecuentemente. Tambe nan a reporta solitario social, cual ta inclui sintiendo manera nan no tin hende rond di nan cu ken nan por sinti conecta of ken nan por confia pa sosten'e nan.

Aña pasa, 29 porciento di e poblacion Hulandes di 15 aña bay ariba a sinti solitario, y 61 porciento no a experencia soledad. E porcentahenan aki tambe ta comparable cu 2022. Na 2019, e ultimo aña completo prome cu e pandemia di coronavirus, 66 porciento di Hulandesnan no a sinti solitario.

Soledad emocional, e falta di un relacion cercano, ta mas comun entre hobennan di 15 pa 25 aña riba 14 porciento. Hende di 35 pa 45 aña tin mas chens pa experencia soledad social, e necesidad pa

mas contacto social, riba 18 porciento.

Hende naci pafo di Hulanda tin mas chens pa experencia soledad. Casi 20 porciento di e grupo di poblacion aki a indica cu nan a sinti hopi solitario, compara cu e nuebe porciento di hende cu a nace na Hulanda. Soledad ta solamente un poco mas halto entre hende naci na Hulanda pero di ken nan mayornan no t'ey, rond dies porciento.

"Aunke hende cu a nace pafo di Hulanda tin contacto social cu famia, amigonan of bisiñanan mesun frecuente of kisas mas frecuente, asina mes nan ta sinti hopi solitario mas frecuente compara cu esnan naci na Hulanda," CBS a bisa. "E ta mayormente soledad social cu nan ta experenciando mas frecuente compara cu hende naci na Hulanda."

Soledad no ta nifica automaticamente cu un persona ta desatisfecho cu bida, pero adultonan cu ta hopi solitario tin menos chens pa ta satisfecho cu nan bida (50 porciento) compara cu hende cu no ta of ta un tiki solitario (88 porciento).

Indignacion despues cu consejal di Amsterdam ta compara animalnan na Artis cu zoologico humano colonial

(NLTimes) – Mientras tabata defende su plan pa converti zoologico Artis den un parke di e ciudad, consejal di PvdD Anke Bakker a compara e opresion di animalnan den Artis pa loke hende color scur a sufri den zoologiconan humano colonial. E declaracion a genera indignacion den e gemeenteraad en general y visiblemente a afecta consejal Carla Kabamba (Lijst Kabamba).

“Comparando curpanan color scur na animalnan ta, a lo miho, hopi ignorante, y a lo pio, deshumanisante,” el a destaca na gemeenteraad Amsterdam, AT5 a reporta.

Gemeenteraad di Amsterdam a debati e futuro di Artis diahuebs, particularmente e propuesta di PvdD pa converti e zoologico den un parke sin animal cautivo.

E mensahe aki a keda dera bao di e comparacion na e zoologiconan humano den hopi pais Europeo. “Te cu recientemente ainda nos tabatin zoologico humano, unda hende for di areanan colonisa manera Congo a ser exhibi. Te cu 1958 na Belgica. Esey tambe tabata ser yama educacional. Mi ta spera cu awe nos ta bay stop di discrimina contra otro especie animal di e manera aki.”

Declaracion di Bakker a laga hopi babuca den e conseho di ciudad. Kabamba tabata e consejal cu a pone palabra na e indignacion. “E sufrimento di mi ancestronan y otronan for di Sur Global ta incomparable na animalnan bon cuida den Artis, cu ta trata hopi miho cu nunca a trata hende den e zoologiconan humano,” el a bisa.

Bakker despues a ofrece disculpa, bisando cu no tabata su intencion pa ofende. “E comparacion tabata tocante e sentimento di superioridad. Hende blanco riba hende color scur, y awo humano riba otro especie animal. Esey ta un comparacion diferente. Mi ta preocupa tocante e patronchi di inhusticia cu nos tin den sociedad. Si mi a ofende bo, e ora ey mi ta sorry pasobra esey nunca tabata mi mensahe.”
E tambe a nenga di elimina e paragraf tocante zoologico humano for di su propuesta.

E gemeenteraad ta bay vota riba e propuesta di PvdD na december, pero ya ta cla cu tin tiki sosten pa esaki. Consejalnan awo ta preocupa tocante tene animalnan salvahe grandi den habitatnan hopi mas chikito cu nan habitat natural, pero pa awo, ta dispuesto pa permiti expertonan tuma decision riba esaki.

Nomber y detaye di contacto di tur agente di polis Hulandes horta den hack

(NLTimes) – Durante un atake cibernetico a horta detaye di contacto relaciona cu trabao di tur agente di polis, segun minister di Husticia y Seguridad, David van Weel a confirma ayera.

“Aparte di e nomber di agentenan di polis, esaki no ta involucra datonan priva of datonan investigativo,” e minister a skirbi den un carta na Parlamento.

Ta trata di un hack di cuenta di un agente di polis, segun un vocero di management di polis. Polis a reporta e hack na Autoridad Hulandes di Proteccion di Data. Actualmente nan ta investigando e causa y consecuencia di e incidente.

Hefe di polis, Janny Knol a informa e minister di esaki diahuebs. Agentenan di polis tambe a keda informa di e incidente. Despues di un reunion regular semanal di Gabinete, Van Weel a clarifica cu adres di e-mail, nomber y titulo di trabao di “henter e organisacion” a leak.

Vocero pa management di polis no por a confirma esaki independientemente di e minister, pero a bisa cu ta trata di “hopi” empleado den sentido amplio, incluyendo personal di limpiesa y recepcion. E tambe a bisa cu ta mucho trempan pa revela cualkier cos tocante impacto di e hack.
“Tin cierto grupo cu awo nos ta investigando cu atencion special, incluyendo hende cu ta traha undercover,” Van Weel a bisa. E no tabata kier elabora mas “pa motibo di seguridad.” E minister tampoco por a bisa con esaki por a sucede.

E minister a bisa cu ainda no por revela mas tocante e incidente y ta priminti di informa Parlamento – confidencialmente of di otro manera – ora e sa mas. Vocero pa management di polis a bisa cu ya a tuma medida den respuesta na e incidente, pero pa motibo di seguridad no por a bisa kico e medidanan ta.

Fin di 2022, polis tabatin casi 64mil posicion full-time, segun e rapport anual di e departamento. Ta trata di tanto agente como empleado cu otro responsabilidad laboral.

“Esaki ta un pesadiya,” segun Nine Kooiman di sindicato di polis Hulandes, NPB. “Lo mas importante awo ta pa protege e data, protege empleado y haya e fuente. E necesidad pa pone e data di polis den orden ta dolorosamente cla,” el a skirbi riba X.

Ramon Meijerink, acting chair di otro sindicato di polis, ACP, a bisa cu ta “preocupante cu data di agente di polis a ser horta despues di un hack contra polis. Seguridad di empleadonan awo ta central, y ta bay tin cu investiga esaki profundamente.”

Potret di De Gelderlander.

Politica di asilo ta pone coalicion tambalia

PVV ainda ta ganando voto cu posicion anti-inmigrante

(NLTimes) – Con pa reduci drasticamente e cantidad di hende buscando asilo na Hulanda tin tension halto den coalicion y Gabinete Schoof I. PVV ainda ta comprometi pa declara un crisis di asilo, NSC tin duda. E partidonan tur ta wardando pa un di e otronan bin cu un solucion, y esnan cu conocemento ta preocupa cu esaki por causa un collapse di e gabinete, De Telegraaf a reporta.

E persistencia di Geert Wilders riba e topico aki ta bayendo bon cu votadornan, y PVV ta cabes y schouder riba tur otro partidonan den encuesta, segun Ipsos I&O.

E plannan di coalicion di PVV, VVD, NSC y BBB ta bisa cu gobierno ta bay declara un crisis di asilo cu un ley di emergencia y tuma medidanan di alcance largo pa reduci drasticamente e cantidad di hende yegando Hulanda. Un decreto di emergencia lo nifica cu gobierno por implementa plan si aprobacion di parlamento – parlamentarionan lo vota riba medidanan te tres luna despues. E plan tambe ta menciona cu e medida drastico aki mester tin bon motivacion.

NSC ta teniendo na e clausula ey. Despues di enfrenta critica severo durante debate di presupuesto, lider interino Nicolien van Vroonhoven a bisa cu e partido di coalicion lo sostene un crisis di asilo solamente si Raad van State aproba e plan. VVD awo tambe ta insistiendo cu substanciamento no ta descarta otro ruta pa reforsa medidanan di asilo. Oficialnan tambe ta preocupa tocante e factibilidad, maner mustra pa documentonan altamente redacta manda na parlamento despues cu partidonan di oposicion y NSC a insisti riba esaki. Fuentenan den coalicion a bisa De Telegraaf cu Wilders ta sinti poni den un skina pa maniobra di NSC y ta nenga di laga e ley di emergencia cay. E no kier perde den e discusion, e fuentenan a bisa.

Minister di PVV, Marjolein Faber di Asilo, ta bayendo pues cu full velocidad den direccion di medidanan di emergencia, mientras cu ministernan di NSC por no ta capaz di sostene nan, segun fuentenan di e corant.

Mientras tanto, tur esnan involucra ta scondiendo mas den nan shell y puntando dede riba otro pa bin cu un solucion. E plan actual ainda ta pa e pakete di medida di emergencia bay pa Conseho di Minister pa aprobacion dentro di algun siman. Si Conseho di Minister aprob'e, Raad van State ta bay duna conseho y e ministernan lo mester dicidi con pa procede. Ainda no ta cla con of si ta bay resolve e impasse aki. "Mi ta calcula cu tin un chens di 50 porciento cu e Gabinete ainda ta bay ta a cargo otro luna," un fuente a bisa De Telegraaf.

PVV bon den encuesta

Mientras tanto, Wilders su lealtad na su posicion anti-inmigracion ta tremendo pa PVV entre votadornan. Un encuesta di agencia di investigacion Ipos I&O ta mustra cu relativamente hopi votador ainda ta mira e reduccion di asilo y migracion como e asunto mas importante pa Hulanda, ANP a reporta. PVV actualmente ta para cu 41 asiento den e encuesta, en berdad un asiento menos cu siman pasa, pero toch 4 mas cu e partido derechista tin actualmente den parlamento.

Un cantidad di votador cu a vota pa VVD, NSC of BBB den eleccion parlamentario aña pasa awo lo scoge PVV na su lugar. VVD a perde dos asiento e siman aki, treciendo e liberlnan na seis asiento menos cu actualmente tin den parlamento. NSC a cay cu un asiento e siman aki, resultando den un perdida di 14 asiento compara cu resultado di eleccion. E partido mas chikito den coalicion, BBB, ta keda cu 5 asiento den encuesta, 2 menos cu tin actualmente.

Iskierdista GroenLinks-PvdA ta distante na di dos lugar den e encuesta cu 25 asiento, igual cu e partido tin actualmente.

Prome minister Hulandes Schoof ta haci yamado pa alto al fuego na Libanon y Gaza den prome discurso pa e Asamblea General di ONU

(NLTimes)—Den su prome discurso pa e Asamblea General di e Organisacion di Nacionnan Uni, prome minister Dick Schoof a haci yamado pa un alto-al-fuego temporal entre Israel y Hezbollah na Libanon. Merca y Francia a propone un alto-al-fuego di 21 dia, pero Israel a rechasa e propuesta casi inmediatamente.

"Durante e ultimo par dia, tabatin un cantidad grandi di casualidad civil na Libanon. Y hopi otro den e region por enfrenta e mesun destino si e violencia continua. No por permiti pa esey pasa. Mester preveni un guera regional cuesta loke cuesta," e prome minister Hulandes a bisa. El a urgi Israel y Libanon pa apoya e propuesta di alto-al-fuego. "Duna diplomacia un chens."

Tambe el a papia tocante Israel y Gaza. El a bisa cu, den e termino largo, "no tin ningun ganado den e guera aki." El a haci yamado pa "liderazgo politico y curashi" riba ambos banda pa "kibra e ciclo di violencia y yuda otro mira 'e otro' pa loke nan ta: hende den buskeda di un luga safe pa biba."

Schoof tambe a urgi pa e reforma di e Conseho di Seguridad di ONU, bisando cu su forma actual no ta refleha e realidad di e 21 siglo. "Mester dividi e asientonan mas miho geograficamente. Pa preserva e legitimidad, forsa y vitalidad di ONU. Cu representacion Africano permanente al meno," Schoof a bisa. "E Reino di Hulanda lo apoya completamente propuestanan pa haci reformanan asina posible."

Piesa di F-35 fighter jet Hulandes probablemente no lo yega Israel

Ainda "no ta probable" cu piesanan pa F-35 fighter jets construi na Hulanda lo yega Israel, segun minister di Defensa Ruben Brekelmans. E corte a prohibi Hulanda di exporta piesanan di fighter jets pa Israel, yamando e realistico cu nan por ser usa pa crimennan di guera.

Parlamentario- y organisacionnan di derecho humano tabata preocupa cu Hulanda a sigui exporta pa Merca, conoci pa suministra arma pa Israel. Pero segun Brekelman, ningun F-35 nobo lo bay for di Merca pa Israel, manera ANP a reporta.

E gabinete a apela contra e huicio di e corte pa e Corte Supremo, puntrando pa clarificacion riba ken ta responsable pa politica exterior, e corte of e gabinete.

Potret di Joey Felipe pa ONU.

Ex-funcionarionan alto di inteligencia Colombiano condena pa tortura di un periodista

(AFP) – Diahuebs ultimo, un hues na Bogota a condena e ex-director di inteligencia di e ex-Departamento Administrativo di Seguridad (DAS) di Colombia na 12 aña di prison, Ministerio Publico di e pais a informa.

Hues a dicta sentencia contra e ex-funcionario Enrique Ariza "pa persecucion, acoso y otro accionnan ilegal contra e periodista Claudia Julieta Duque Orrego", Fiscalia Colombiano a bisa diahuebs riba su cuenta riba e red social X.

E sentencia a haya e ex-alto mando "responsabel pa e crimen di tortura agrava continuo", e carta ta agrega.

"Cu ne awor tin ocho ex-funcionario di e organisacion ey condena pa persecucion di cual a mi y mi famia tabata victima", e periodista Claudia Duque a celebra riba e mesun red social.

Dialuna e ex-director suplente di DAS, Jose Narvaez, tambe a ser condena na 12 aña di prison pa e mesun caso.

"Solamente ex-director di inteligencia Giancarlo Auque", tambe vincula na e caso, ta pendiente di un sentencia di prome instancia, e reportero a bisa.

Corte ta considera cu Duque tabata victima di un campaña di intimidacion, acoso y vigilancia ilegal di parti di DAS, entre 2001 y 2004, cu a oblig'e bay den exilio.

E periodista a investiga supuesto vinculo entre oficialnan di e departamento ey y e asesinato na 1999 di su colega periodista Jaime Garzon, un crimen atribui na ex-hefe paramilitar Carlos Castaño, ken a fayece na 2004.

Na 2020, Servicio de Control de Inmigracion y Aduanas (ICE) di Merca, a deporta Ariza, ken tabata biba den e pais ey for di 2009. "Merca y ICE lo no permiti criminalnan sconde tras di e proteccion di nos fronteranan, sin importa con importante nan ex- posicion tabata ta," e entidad a declara e tempo ey den un declaracion publico.

DAS a keda disolvi na 2011 pa orden di ex-presidente Juan Manuel Santos (2010-2018) y durante añanan, el a acumula scandalnan manera e cercania di algun di su funcionarionan cu gruponan paramilitar y di narcotrafico, tambe un serie di tapgesprek ilegal na e senador di oposicion e tempo ey Gustavo Petro, ken awe presidente di Colombia.

E pais ta pasando den un guera interno di mas di mei siglo contra guerilleronan y gruponan di narcotrafico. E conflicto ta laga por lo menos nuebe miyon victima, mayoria di nan desplasa y asesina.

Pobresa na Argentina a subi cu 11 punto for di momento cu Milei a asumi presidencia

(BBC) – Mas cu mita di Argentinonan ta pober. Esaki ta refleha den e datonan economico oficial cu a sali diahuebs ultimo door di Instituto Nacional di Estadistica y Censo (Indec). E estudio ta mustra cu pobresa a alcansa 52.9% den e prome mita di 2024, loke ta representa un aumento di 11 punto compara cu e di dos mita di 2023 y desde cu Javier Milei a asumi poder na december ultimo.

Di e manera aki, e cantidad di hende pober den e pais sur Americano ta alrededor di 24 miyon. Aunke expertonan a spera cifranan economico desalentador, e resultadonan ta sigui sorprende ya cu e tasa di pobresa ta esun mas halto den e ultimo 20 aña (na 2004 el a yega 56.8%).

Di acuerdo cu datonan di Indec, indigencia tambe a aumenta, alcansando 18.1%, loke ta representa un salto di 6.2 punto compara cu e di dos mita di 2023.

E situacion ta specialmente problematico den infancia: e datonan ta mustra cu dos tercera parti (66.1%) di muchanan bou di 14 aña ta forma parti di casnan bou di e liña di pobresa. Mientras cu e porcentahe total di hende pober pa e gruponan 15 pa 29 aña y 30 pa 64 aña ta 60.7% y 48.6%, respectivamente. Den e poblacion di 65 aña bay ariba, e cifra ta yega 29.7%.

E datonan ta bin despues cu Milei a dicidi di implementa algun cambio radical den e economia di e pais – cu e inflacion mas halto na mundo, cerca di 270% anualmente –, manera e ahuste sin precedente di gasto publico.

E mandatario kier yega na balansa fiscal y e asina yama "cero deficit", pa garantisa cu Estado tin mas entrada cu gasto.

Esaki, ta algu cu den palabranan di Milei "no ta ser negocia di ningun manera" pa motibo cu e ta considera e unico manera pa baha prijs, e problema mas urgente pa e Argentinonan.

Pero e medidanan a resulta un sla duro pa esnan cu no por ni haya acceso na e macuto di cuminda basico.

Mirando e cifranan nobo di pobresa, gobierno a culpa su predecesor, e peronista Alberto Fernandez, y e maneho di e 12 aña anterior di Kirchnerismo na poder.

Den un conferencia di prensa teni prome cu e publicacion di e datonan economico, e vocero presidencial Manuel Adorni a sigura cu nan a ricibi "un herencia desastroso, un di e pio den historia di Argentina," un producto di e politicanan "populista" cu a ser aplica na Argentina den e ultimo dos decada.

Sinembargo, oposicion a culpa gobierno di Milei y su "politicanan di ahuste."

"Den 6 luna, e 'ahuste mas grandi den historia' a empobrece mas di 5.3 miyon Argentino y a hiba mas di 3 miyon na indingencia," asina Eduardo "Wado" de Pedro, senador di Union por la Patria, a bisa a traves di su cuenta riba X.

SEPTEMBER 27th Till 30th

amc unicon

MEGA CELEBRATION WEEKEND

DJ, Snacks, Drinks, Brass Band

Special Weekend Deals

* **BOGO 50%** on all Small Appliances
* **30% off** all RadioShack items
* **Save 10% Storewide** on Home & Nature and on ALL Air Conditioner Purchases
* Spend FL1799 or More on Any Furniture Purchase and **Get a FREE TCL 43" TV**
* Shop Ashley and Spend FL1499 or more and get **a FREE Accessory**
* **Get 2X the Discount** when you Buy your AKT on Credit

*CONDITIONS APPLY

Offers valid 27th September till 30th September

Women's Club of Aruba oficialmente a entrega archivonan historico na Biblioteca Nacional Aruba

Na ocasion di conmemoracion di su 90 aña di servicio y empoderamento, cu satisfaccion Women's Club of Aruba (WCA) a haci entrega di su archivonan historico na Biblioteca Nacional Aruba den un gesto simbolico pa preserva su legado.

Den un ceremonia ameno, presidente di WCA, Sra. Reina Geerman, a haci resalta e importancia di e logro aki, reflexionando riba e historia rico di club, su impacto riba e hende muhe y comunidad di Aruba. El a enfatisa cu e archivonan ta representa mas cu documentonan; nan ta encarna e memoria colectivo y logronan di generacionnan di hende muhe cu a traha sin descanso pa haci e diferencia. A duna reconocemento special na e damanan di e Comision di Historia, bou di liderazgo di Sra. Omaira Silva, pa nan trabou diligente pa prepara tur documento historico pa por a entrega esakinan.

A duna tributo special na Sra. Quita Croes, e prome hende muhe Arubiano cu a bira presidente di WCA, pa su dedicacion y liderazgo cu vision. Na e evento tabata presente miembronan di su famia, incluyendo su yiu muhe, Sra. Selena Croes y famia y su yiu homber Sr. Glenn Croes y famia. Familiarnan di Sra. Marie-Thérèse Croes tambe tabata presente na e acto aki.

E entregamento di e archivonan ta sigura cu e legado di WCA ta keda preserva pa futuro generacionnan, permitiendo nan siña di e biahe di club y su contribucionnan.

E evento ta simbolisa tambe e compromiso di club pa cu e historia cultural, ya cu presidente Reina Geerman sa di reconoce e rol di e Departamento Arubiana-Caribiana di Biblioteca Nacional pa salvaguardia e archivonan incalculabel aki.

E departamento di Arubiana-Caribiana di Biblioteca Nacional tin e coleccion cultural valioso di e documento- y materialnan original cu ta forma parti di e memoria colectivo di e isla. E departamento ta traha na conserva historianan social, cultural, politico, y economico di nos isla, y su tarea ta di colecta, preserva, y organisa herencianan documenta di Aruba, door di provee disponibilidad pa e comunidad en general. "Awo e herencia documenta di WCA cu ta data di 1934-1961 ta pertenece tambe na nos Coleccion Nacional. Nos di WCA ta mas cu agradecido y encanta di tin e inventario valioso aki inclui den nos coleccion. Ta door di preserva coleccionnan manera esaki, nos por tin un bista den e bida domestico y di trabou di e dama- y cabayeronan durante e periodo menciona … e esencia di biba den e temponan ey ora LAGO tabata opera ainda, pa ta parti di e Comunidad di Colony y loke ta mas valioso ainda, ta e trabou di caridad cu nan tabata haci". Tabata palabranan cu Zetsia Ponson di Biblioteca Nacional Aruba a comparti.

WCA ta mira padilanti pa continua cu su mision di duna servicio y demostra unidad, ya cu e entregamento aki no solamente ta marca un celebracion di su pasado, pero tambe un dedicacion pa su futuro.

PUBLIC AUCTION/VEILING FINDISHI
DONDERDAG 17 oktober 2024

Om 10.00 a.m., zal ten overstaan van notaris mr. R.E. Yarzagaray of zijn plaatsvervanger, in het Dolphin Room te Surfside Marina aan de L.G. Smith Boulevard 7, in het openbaar bij opbod en daaropvolgende afmijning, een openbare verkoop worden gehouden van de navolgende registergoederen.

I. Krachtens Artikel 3:268

Sero Preto 27-B

Inzetprijs: Afl. 101.000,--

Het recht van erfpacht tot 18 februari 2042 op een perceel domeingrond groot, 600 m2, gelegen te Seroe Preto in Aruba, nader omschreven in meetbrief nummer 59 van19 april 1974, met het daarop gebouwde woonhuis, p.b.a."Sero Preto 27-B".

Guyabastraat 63

Inzetprijs: Afl. 177.000,--

Het recht van erfpacht tot 09 augustus 2065 op een perceel domeingrond, groot 598 m², gelegen aan de Guyabastraat in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba Eerste Afdeling Sectie C nummer 1195, met het daarop gebouwde woonhuis, p.b.a. "Guyabastraat 63".

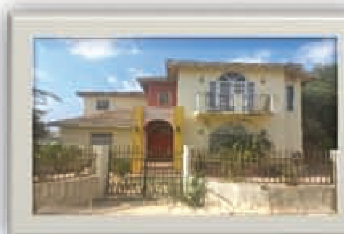

Papilon 23

Inzetprijs: Nader vast te stellen

a. een perceel eigendomsgrond, groot ongeveer 875m², gelegen te Papilon in Aruba, uitmakende een zodanig gedeelte van het perceel eigendomsgrond omschreven in meetbrief nummer 16 van 27 maart 1995(D92871), oorspronkelijk groot 2.140m²; en

b. een perceel eigendomsgrond groot ongeveer 25m², gelegen te Papilon in Aruba, uitmakende een zodanig gedeelte van het perceel eigendomsgrond omschreven in meetbrief nummer 221 van 1 december 1971(D96005), oorspronkelijk groot 265m²; met de op voormelde percelen gebouwde woonhuis, p.b.a. "Papilon23".

Buena Vista 9

Inzetprijs: Afl. 404.000,--

een perceel eigendomsgrond groot, 799 m², gelegen te Buena Vista in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba Eerste Afdeling Sectie T nummer 1434, met het daarop gebouwde woonhuis, plaatselijk bekend als "Buena Vista 9". Inzetprijs: Afl. 404.000,--

- Onderhandse biedingen voor bovengemelde registergoederen sub 1 t/m 7 zijn mogelijk. Een formulier voor het uitbrengen van een onderhands bod kunt u opvragen bij ons kantoor.
- Onderhandse (onvoorwaardelijke) biedingen dienen uiterlijk op woensdag 2 oktober 2024 vóór 17.00 uur door ons kantoor te zijn ontvangen.

Voor nadere informatie: www.notarisaruba.com

Guitarastraat 11

Inzetprijs: Afl. 171.000,--

Het recht van erfpacht tot 11 januari 2056 op een perceel domeingrond groot, ongeveer 290 m², gelegen aan de Guitarastraat in Aruba, zoals nader omschreven in meetbrief nummer 9111 van negentienhonderd (1900) D90090, met het daarop gebouwde woonhuis, p.b.a. "Guitarastraat 11".

Sabana Liber 36-J

Inzetprijs: Nader vast te stellen

Het recht van erfpacht tot 7 maart 2067 op een perceel domeingrond groot, 605 m², gelegen te Sabana liber in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba Eerste Afdeling Sectie L nummer 5966, met het daarop gebouwde woonhuis, p.b.a. "Sabana Liber 36-J".

Zuster Cherubinestraat 6

Inzetprijs: Afl.694.000,--

Eerste Afdeling Sectie E nummer:
- 415, groot 143 m²;
- 258, groot 145 m²;
- 779, groot 16 m²;
- 1324, groot 571 m²;

vier percelen eigendomsgrond, gelegen aan de Zuster Cherubinestraat in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba met de op voormelde percelen bevindende opstal van een appartementencomplex met verder toebehoren, plaatselijk bekend als "Zuster Cherubinestraat 6".

II. Krachtens Rechterlijk Bevel

J.G. Emanstraat 124

Inzetprijs: Afl. 88.000,--

Een perceel eigendomsgrond groot 65 m², gelegen aan de J.G. Emanstraat te Oranjestad in Aruba, kadastraal bekend als Land Aruba Eerste Afdeling Sectie A nummer 735, met het daarop gebouwde bedrijfspand, plaatselijk bekend als "J.G. Emanstraat 124". Onderhandse biedingen voor dit pand, is niet mogelijk.

- Op de openbare verkoop zijn de Algemene Veilingvoorwaarden van Executieveilingen (AVVE) en de Bijzondere Veilingvoorwaarden van toepassing. Deze liggen ter inzage op ons kantoor. De AVVE zijn gedeponeerd ter Griffie van het Gerecht in Eerste Aanleg Aruba.
- Bieders dienen middels een bankgarantie financiële gegoedheid aan te tonen en een geldig legitimatiebewijs te overleggen.
- Indien het registergoed niet vrij van gebruik door de eigenaar wordt opgeleverd, kan de koper eventueel de ontruiming bewerkstelligen uit kracht van de grosse van het proces-verbaal van veiling en kwijting.
- Aan eventuele onjuistheden en/of onvolledigheden in deze advertentie kunnen geen rechten worden ontleend.

*Opinion ta un seccion di **Bon Dia Aruba** specialmente pa brinda oportunidad na lectornan individual pa expone nan opinion. Contenido publica di ningun manera ta refleha opinion di **Bon Dia Aruba** y ta pa responsabilidad exclusivo di e organisacion/individuo cu ta ofrece esaki pa publicacion. **Bon Dia Aruba** ta reserva e derecho di no publica texto ofreci, si esaki segun e medio no ta cuadra cu e normanan di decencia cu nos ta mantene, pa evita contenido cu ta innecesariamente ofensivo. Esaki suheto na evaluacion exclusivo di **Bon Dia Aruba**.*

OPINION

Skirbi pa Robert Arends

Participacion na eleccion di Aruba

E eleccion na Aruba na december ta organisa a base di "Kiesverordening" (Ley) di Aruba. Un punto cardinal stipula den e Ley di Aruba ta cu pa un lista participa na e reparticion di e 21 asientonan di Parlamento, e lista mester logra un cantidad minimo di voto igual na e "kiesdeler".

Pa e ultimo eleccion e "kiesdeler" tabata rond di 2,800 voto. Tur lista (y nan votadornan) cu no a logra e "kiesdeler" (tabata 7 lista) ta keda elimina di participacion di moda cu nan votadornan ta keda SIN REPRESENTACION den Parlamento di Aruba.

E ta algo INHUSTO den e Ley pa elimina (no ta importa e cantidad) voto hasta PROME cu cuminsa reparti e 21 asientonan di Parlamento, pasobra ta elimina voto/votador hasta di participa, corda pa tin representacion, consecuentemente ta faborece e otro listanan y votadornan.

E motibo di señala e reglamento aki ta pa "entregadornan" di lista y "votadornan" pensa bon prome cu entrega lista y prome cu vota.

SUGERENCIA na partidonan cu den ultimo eleccion NO a logra "kiesdeler":

- Pensa pa "join" otro riba UN lista y keda independiente di otro, djis pa voto no bay perdi;
- Pensa pa logra, por lo menos, UN asiento den Parlamento y no bay pa bira Minister, den Parlamento bo por negocia bo "PRO" y "CONTRA" pa logra bo meta/proyecto toch;
- Ora bo no tin suficiente candidato pa bo lista, duna "candidatonan individual" luga y oportunidad pa participa/cuminsa den politica y ta independiente.

Asina probablemente lo tin mas motibo pa coopera cu otro pa participa na eleccion di december y pa votonan no bay perdi.

Husticia pa Juffrouw Raquel!

Skirbi pa grupo di accion "Bisa No na Abuso di Adulto Mayor"

Diabierna siman pasa, den algun medio di comunicacion a ser raporta den forma comun y coriente un noticia como lo siguiente: "Habitante di Weg Rooi Hundo a reporta na autoridad cu nan a topa cu un hende sin bida den cas, na yegada di Polis a topa cu un señora di 84 aña sin bida. Debi n'e situacion a pidi presencia di recherche y departamento tecnico. 'E' señora tabatin algun dia caba morto y un adicto ambulante tabata cuid'e."

Aki ta trata di hallazgo di e curpa di Juffrouw Raquel Emanuel, un Juffrouw di Ingles y musica (cu hoofdakte); Un maestra ehemplar di Filomena College na San Nicolas di e añanan 60. Ademas di tabata maestra, Juffrouw Raquel tabata e prome dama na Aruba, cu brevet pa piloto y tabata bula avion chikito e tempo ey na e aeropuerto de Vuist na San Nicolas. Ademas di tabata maestra y piloto Juffrouw Raquel tabata un educador, un mama sin dolor pa hopi di su ex-alumnonan, un fiel Parokiano di Misa Santa Teresita y un persona, cu semper a para pa norma, balornan y respet pa prohimo cu enfasis riba RESPET pa nos grandinan. Esakinan tabata lesnan di bida cu Juffrouw Raquel a hereda y lanta aden di Su defunto mayornan.

Juffrouw Raquel, tabata unico yiu. Despues cu su defunto tata a fayece Juffrouw Raquel, tabata ainda mas inseparabel di su Sra. Mama. Y ora e momento yega pa cuida pa su mama den edadnan hopi halto mes, Jufrouw Raquel a haci esaki cu un Pasion y Dedicacion Excepcional, te na ultimo.

Tur esaki den e cas ey mes na Weg Rooi Hundo. Hunto cu un Verpleger di renombre Diploma, cu conocemento amplio di enfermeria Juffrouw Raquel a percura cu su Sra. Mama tabata bon cuida y ricibi e miho cuido cu por. Tristo ta cu awe cu lo mester tabata turno di Juffrouw Raquel, pa por ricibi un cuido digno cu pasion y dedicacion, na mes manera, cu e a percura pa su defunto mayornan cu respet y dignidad; Siman pasa Juffrouw Raquel mester a hala su ultimo rosea den abandono, den un isolacion forsa, un ambiente no higienico y sin un man pa tene, den su ansha di morto.

Hopi ta esnan cu a tuma nota di e noticia di e hallazgo di e curpa sin bida, a puntra: "Pero si Juffrouw Raquel tabatin un cuidador, cu e tabata paga: Con por ta cu e curpa tabata den cas pa tres dia y ya a cuminsa decomposita? Unda e cuidador aki tabata durante e ultimo oranan/dianan prome cu Juffrouw Raquel a hala su ultimo Rosea y den ansha di morto?

Otro pregunta cu a surgi tabata: Con bini cu e adicto ambulante aki desde 2018 tabata "Run the Show" y NO tabata permiti bishita ni di un enfermera pa cuida heridanan di su pia, no tabata permiti bishita di famia, bisiña, ni di misa? Y tabata core cu tur cu bini na porta pa Juffrouw Raquel? Con bini ora cu a notifica autoridad, cu tin algo cu NO ta normal ta tumando luga, ta wordo contesta cu tur cos ta "BON" eyden y cu no mester PREOCUPA?; Siendo cu tabata conoci cu aki ta trata di un adicto ambulante—cu nomber y fam, conoci tambe pa e mesun autoridadnan ey?

Asina tin hopi pero hopi mas pregunta tambe di famia, su ex-alumnonan y comunidad, cu ainda a keda SIN contesta. Ta obvio cu e preocupacion y preguntanan existente y otronan, mester wordo adresa, pa por tin un ciere pa e famia y conocirnan cu a keda atras y cu ta pidi pa husticia prevalece pa Juffrouw Raquel. Esaki ta di suma importancia y na su luga pa por tin un despedida y entiero digno di un ser humano tan stima, un adulto mayor di taya, y educador. Juffrouw Raquel merece esaki y mas.

Na luna di juni durante di e di 13 aña di siman di concientisacion "Bisa NO na Abuso di Adulto Mayor", Fundacion Alzheimer Aruba, den e 2 seminarionan cu e lema "NO EXCUSE for ELDER ABUSE" a bolbe repasa e diferente forma di abuso di adulto mayor (incluso esnan vulnerabel y dependiente di cuido) y con anda cu esakinan.

Esakinan ta lo siguiente: Abuso Fisico, Abuso Psicologico of Emocional, Abuso Sexual, Abuso Financiero y Negligencia/Abandono. Si repasa e lista di posibel abusonan aki riba y analisa e preocupacion nan y preguntanan existente di famia, conocirnan, bisiñanan, su ex alumnonan y comunidad, tin por lo menos 3 abuso cu a tuma luga den e caso lamentabel aki y cu mester wordo investiga cu urgencia. Pasobra na Aruba no tin luga pa abuso di adulto mayor; tampoco Aruba no mag cay den gara di e epidemia creciente mundialmente di abuso di adulto mayor (incluso esnan vulnerabel) nos grandinan, incluso esnan vulnerabel.

Awor mas cu nunca e proximo 2 lema nan di accion pa Aruba lo keda resona:

- Lets Refuse Elder Abuse/ Ban Rechasa Abuso di Adulto Mayor!
- "No excuse for Elder Abuse / No tin excuus pa Abuso di Anciano

Ta te ora husticia prevalece pa Juffrouw Raquel, Nos por ta sigur cu PORFIN su alma por ta libera di tur dolor y sufrimento y cu unda e ta awo Juffrouw Raquel ta bon cuida! Cu Juffrow Raquel su alma sosega na paz den brasa di Señor.

Ajax cu comienso impresionante den Europa League cu victoria 4-0 contra Besiktas

(NLTimes) - Ajax a haci e comienso perfecto na un campaña den Europa League cu un victoria 4-0 contra Beskitas den Johan Cruijff Arena diahuebs ultimo. Mika Godts a anota dos gol pa e team di Amsterdam, cu Kenneth Taylor y Kian Fitz-Jim anotando e otro golnan.

Ajax no tabata consdera e faborito prome cu e partido. Ajax no a logra mas cu un empate contra Go Ahead Eagles durante weekend, mientras cu Besiktas ainda tabata invicto e temporada aki, incluyendo un victoria impresionante 5-0 contra Galatasaray.

Brian Robbey tabatin su regreso den alineacion di Ajax. E delanterio a reemplasa Wout Weghorst, kende a cuminsa e partido durantre weekend contra Go Ahead Eagles. Youri Baas tambe a bolbe for di lesion pa hunga center back banda di Josip Sutalo.

Ajax tabata e miho banda den prome mita. Dentro di dies minuut, Kenneth Taylor tabatin e prome chens di e partido, pero no por a alcansa e bala. E banda na cas a dal e post den minuut 17. Mika Godts a corta paden for di hala prome cu tira. Portero di Besiktas, Mert Gunok a scapa su esfuerso, pero e rebote a cay cerca Kian Fitz-Jim, kende no a logra e contacto cu e tabata kier mientras a bala a dal e post y a bay fuera di wega.

Fitz-Jim a haya otro chens den minuut 31, y e no lo faya atrobre. Un mal tiro di gol di Gunok a keda intercepta prome cu e bala a yega Taylor, kende a rol e den e hala prome cu haci un pase tremendo pa Bertrand Traore. Un bon tackle a par'e, pero e bala a bay pa Fitz-Jim, kende a tap e den gol for di cerca.

Ajax a duplica nan score den minuut 51. Traore a corta paden prome cu haci un pase perfecto pa Godts, kende a tuma un toke prome cu hink'e den skina.

Traore a casi hacie involucramento di dos gol den sucesion rapido ora el a dal e post dos minuut depues.

Pero su fayo no a importa hopi, ya cu algun minuut despues Ajax a hacie 3-0. Taylor a haya espacio den borde di e area, y maske Godts tabata liber, a dicidi di tira, anotando den skina abao.

Banda di Francesco Farioli a keda domina mientras nan a faya un chens masivo den minuut 66. Traore a haci un pase den caminda di Hlynsson, kende su tiro a keda scapa pa Gunok prome cu bay pa Branco van den Boomen, kende a caba di subi como substituto. Tur loke Van den Boomen mester a haci ta mand'e aden, pero el a tira mucho ariba.

Godts a hacie 4-0 den minuut 73, birando e di dos hungador jong pa anota dos gol den un solo competencia Europeo tras di Ton Blanker. Substituto Christian Rasmussen a core pasa left back di Beskitas, Arthur Masuaku, pa despues Gunok rechasa su pase pa Godts, kende a anota. Tabata un victoria directo pa Ajax, cu awo ta den top di e clasificacion di 36 team di Europa League despues di un dia di partido. Ajax ta enfrenta Slavia Prague di Republica Checo proximo siman despues di un trip na RKC Waalwijk den Eredivisie. Besiktas ta na cas contra Eintracht Frankfurt.

Inspirando nos dirigentanan pa ta "Lider"

Dave Martinus di "ActionCOACH" cu presentacion den "Effective Leadership"

Diamars anochi ultimo, a continua cu e curso di "Capacity Building Training", unda e conoci Dave Martinus a presenta e di tres sesion di e prome topico di e curso, "Effective Leadership and Decision-Making withing the Sport Federation".

Dave Martinus ta un "business coach" certifica door di "ActionCOACH Business Coaching" desde 2012 y un facilitador certifica den "Corporate Development program ADDINGZEROS". Den cuadro di su conocimento y expertiCio, Dave a logra bira "Caribbean Coach of the year" den 2018 y 2019. Banda di su bida empresarial, Dave tambe ta forma parti di varios organisacion como voluntario y miembro di directiva, entre otro Parlamento Hubenil, Scouting Aruba y "Junior Chamber International". Como di hoben e la logra siña hopi di scouting su mes, e ta balora hopi e aspecto di duna bek na bo comunidad, y ta hasi esaki atraves di tur instancia den cual e ta un voluntario, compartiendo su expertisio.

E sesion aki a enfoka hopi riba e aspecto di refleccion propio como leader, y con pa tin e "mindset" corecto pa logra bo obhetivo como federacion. Un gran parti di e curso aki tambe a papia riba e tema di strategia, e importancia di con pa pone metanan concreto pa por traha plan di accion y con pa hasi esaki sostenibel.

Un di e dichonan mas importante durante e curso, cu sigur a penetra mente di tur presente

"Maneho ta traha pa tur cos menos hende, pa hende, bo mester liderazgo". Finalisando, a papia riba e parti di concretisa bo mision y bo balornan como organisacion,y a base di esaki crea bo plan strategico. E sesion aki tabata hopi interactivo, unda e participacion y discusionnan tabata abundante, cual ta indica cu e dirigentenan di berdad a compronde e balor di e bon maneho y liderazgo.

Ta gracidi Dave pa e tremendo presentacion, y despues di a ricibi algun regalo di parti di Patrick Werleman, tambe a wordo jama bon bini den e famia di Comite Olimpico Arubano.

Audiencia di e implosion di submarino Titan ta pinta un pintura di codicia iresponsable y pasion di explorador

(AP)—Testigonan a testifica cu e compania cu a opera un submarino experimental cu a implosiona, matando cinco persona, a pone ganashi riba seguridad y a ignora señalnan di advertencia prome cu e desaster. Varios oficial di e compania, sinembargo, a papia di e spirito di exploracion y tumando riesgonan calcula pa pusha e limite humano.

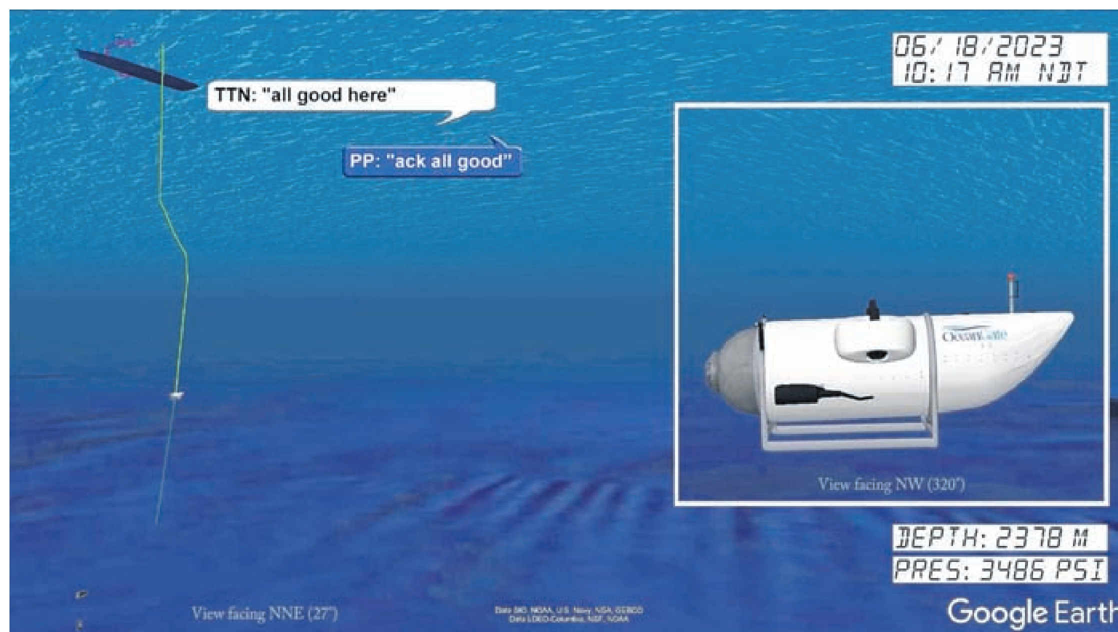

Esnan cu diferente perspectiva a surgi mientras e panel di Warda Costa a termina dos siman di testimonio riba e desaster di e Titan aña pasa. E panel tin e tarea di determina pakico e submarino di fibra di carbono a perde na 3,810 meter bao awa cerca di e desaster di Titanic.

Testimonio a pinta imagennan di codicia y arogancia mientras OceanGate a busca clientenan rico pa su submarino traha di fibra di carbono—un material cu no a pasa door di test riba un profundidad asina halto—versus exploradornan moderno cu a considera e riesgonan cuidadosamente mientras nan a busca pa habri e profundidadnan mas halto di e ocean na mas hende.

Ayera, Matthew McCoy, un veterano di Warda Costa cu a sirbi pa varios luna como tecnico di operacion pa OceanGate, tambe a bisa cu e tabatin preocupacionnan di seguridad ora el a siña cu e compania a kibra relacion cu e laboratorio di fisica di University of Washington, cu Boeing no tabata bao construi e casco di fibra carbono, y cu por reduci e hanchura di e casco.

Tambe e tabatin preocupacionnan tocante e modelo financiero ora el a siña cu lo ta bay tin pasaheronan cu ta paga. Na un reunion pa trece e preocupacionnan aki dilanti, co-fundador di OceanGate, Stockston Rusk, a conta McCoy cu e nave lo ta marca na Bahamas y lansa for di Canada pa asina scapa regulacionnan Mericano, McCoy a bisa. McCoy a bisa cu lo por tin preocupacionnan regulatorio di Merca si el a pasa via wak di Merca y Rush a contest'e cu, “Si e Warda Costa bira un problema, e ora e lo cumpra un congregista pa deshaci di e problema.”

McCoy a bisa cu e tabata un combersacion “tenso” y cu e tabata “spanta.” El a retira.

Guillermo Sohnlein, ken a yuda funda OceanGate cu Rush, a describi e meta “pa provee mas acceso humano na e ocean, specificamente na e ocean profundo.” Usando fibra di carbono pa e casco di presion no tabata un idea unico, el a bisa, y a nota cu Rush mes tabata e prome humano pa test e diseño.

Pero ex-director di operacion David Lochridge a bisa cu e compania tabata comprometi solamente pa haya ganashi. “Henter e idea tras di e compania tabata pa traha placa,”el a testifica. “Tabatin hopi tiki atencion riba e ciencia.”

Testigonan tampoco por a acorda riba kico pa yama e clientenan rico cu a paga 250,000 dollar pa e experencia. Algun a bisa cu nan tabata simplemente pasaheronan, aunke OceanGate a yama nan “specialista di mision” cu a haya tarea pa haci.

Esnan cu a muri den e implosion tabata Rush y cuatro otro incluyendo Paul-Henri Nargeolet, ken tabata director di investigacion bao awa pa RMS Titanic, cual tin e derecho legal pa salba e naufragio di e Titanic. E famia di Nargeolet ta lantando caso pa mas cu 50 miyon dollar, acusando e operador di e submarino di negligencia.

E casco di presion traha di fibra di carbono di e Titan tabata e suheto di gran parti di e discusion. Un testigo experto, Roy Thomas, ingeniero principal na e American Bureau of Shipping, a testifica cu fibra di carbono por ta fuerte y light, pero cu e ta dificil pa fabrica. Fibra di carbono tambe ta “vulnerable pa fracasonan di cansancio” bao presion constante y awa salo por debilita e material den varios manera, el a bisa.

Oficialnan di Warda Costa a nota na comienso di e audiencia, cual a tuma luga na South Carolina, cu e submarino no a ser revisa independientemente, manera ta standard den e practica.

Testigonan a testifica cu nan a tende cracknan duro den descensonan den pasado. Y director cientifico Steven Ross a bisa cu, durante un sambuya un par dia prome cu e Titan a implosiona, e nave a bira instabil pa via di un problema di balasto, causando e pasahero pa accidente den un mamparo.

Durante su ultimo sambuya dia 18 di juni 2023, e tripulacion a perde contacto despues di un intercambio di textonan mientras el a descende. Un di e ultimo mensahenan for di e tripulacion di Titan pa e barco di sosten Polar Prince prome cu e submarino a implosiona a bisa, “tur cos ta bon aki.” E tripulacion di Polar Prince, mientras tanto, a bira mas y mas preocupa.

Barco-, avion- y otro ekipahenan a ser asamblea pa un operacion di rescate aproximadamente 700 kilometer sur di St. John’s na Newfoundland. A descubri naufragio di e Titan riba e suela di ocean aproximadamente 300 meter for di e barco Titanic, segun oficialnan di Warda Costa a bisa.

Baki di sushi na candela den Hugo de Grootstraat

Diahuebs anochi patruya atento den Oranjestad a bin topa cu un baki grandi di sushi na candela den Hugo de Grootstraat, mesora a pidi pa presencia di brandweer pa domina esaki.

Na yegada di bombero na e sitio a traha lihe pa paga esaki ya cu e vlamnan tabata grandi y a kima full e baki. Polis a tene e caminda cera te ora brandweer a controla e candela full y paga esaki.

Boto kibra ta duna mahos bista banda di e cas di Gobernador na Oranjestad

Pa algun dia caba tin un boto kibra cu ta forma un mahos bista pa e turistanan net dilanti e cas conoci como cas di gobernador.

Pa algun tempo caba e ta eynan y ningun hende ta move pa kita esaki for di eynan. Turistanan cu pasa eynan ta haya un mal impresion di nos dushi isla. Por fabor instancianan concerni haci algo pa esaki!

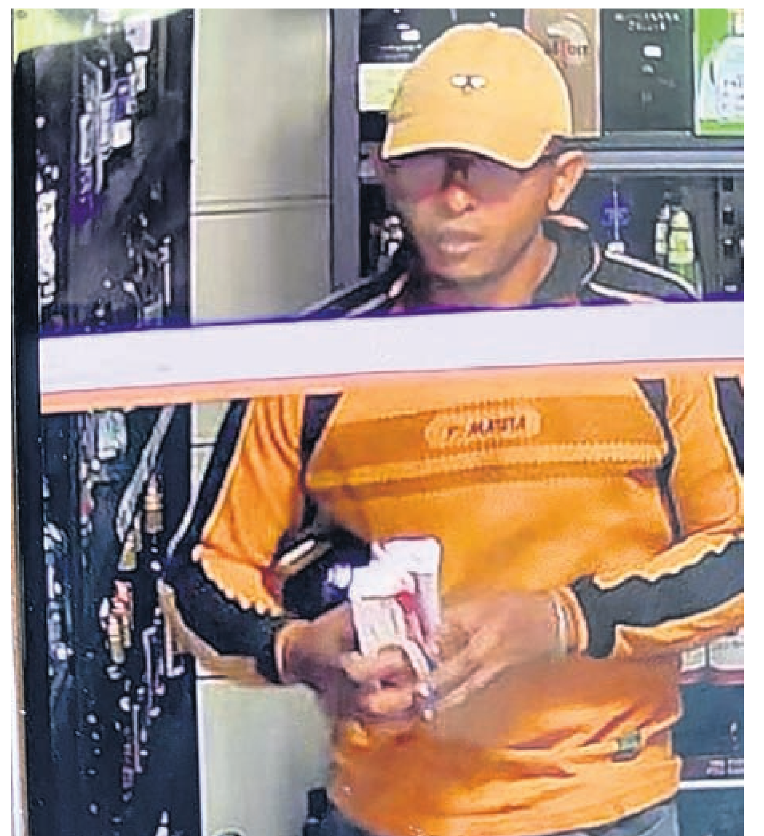
Polis a bay Bubali pa habitante cu a laga su cacho afo di cura cu a ataca un postbode

Diabierna mainta a drenta informe di cu un cacho cu a ser laga afo di su cura a ataca un postbode na Bubali, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya nan no a haya ningun hende na e cas y a keda di pasa despues pa atende cune.

El a sali cu boter di Old Parr for di Camry Supermarket sin a paga p'e! Si bo sa ken e ta yama polis mesora

Diabierna mainta a drenta informe di un caso di ladronicia di un boter di whisky na Camry Supermarket, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un sospechoso cu lo a bay cu un boter di whisky Old Parr sin a paga esaki. Si bo ta reconoce of mir'e yama polis mesora!

Polis a detene chauffeur stranhero sin papel

Diabierna mainta a drenta informe di un accidente banda di Blue Moon na Tanki Leendert, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu un chauffeur stranhero sin papelnan cune y riba dje burachi cu un auto basta nobo a bay dal tras di un otro auto su dilanti. Como cu e ta burachi y no tin papelnan cune a deten'e.

Motociclista a cay cu brommer na Pos Abao

Diaranson anochi a drenta informe di un accidente cu hende herida na Pos Abao, mesora a dirigi tanto polis como ambulans na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin compronde cu aki ta trata di un incidente unda cu un motociclista, pa motibo cu un auto su dilanti a brake repentinamente, a cay cu e brommer y e ta herida. Na yegada di e ambulans nan a atende e victima y a transport'e pa hospital.

Polis a bay mainta tempran yuda homber di edad perdi y desorienta pa yega su cas

Diahuebs mainta a drenta informe di cu tin un homber di edad perdi y desorienta patras di Botica Oduber, mesora a dirigi un patruya pa yuda e persona aki.

Na yegada di e patruya a haya e prome indicacionnan cu e lo ta biba banda di Sero Patrishi. Polis a pidi'e pa nan yud'e yega su cas finalmente a yega na e homber su cas y a bah'e sano y salvo.

Polis a detene dama pa maltrato cu arma na Gonzalitostraat

Diaranson anochi a drenta informe di un caso di maltrato cu arma na Gonzalitostraat, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a logra haya e dama cu lo a comete e maltrato cu arma eynan mes nan a deten'e y a bay warda di polis cune.

Polis a bay Dakota pa un dama cu a huur auto pero no a entrega esaki bek riba e fecha stipula

Diaranson anochi a drenta informe di cu un dama lo a huur un auto pero no a entrega esaki bek riba e dia stipula y awo a blokia e dama den auto.

Na yegada di polis e doño di e auto a mustra polis e documentonan y e por a bay cu su auto y e muher a keda na pia door di no cumpli cu e acuerdo.

Polis a core cu adicto ambulante cu tabata pidiendo placa

Diahuebs mainta a drenta informe di cu tin un adicto ambulante ta molestia clientenan di un negoshi cu ta bay pa cumpra pidiendo nan placa y pa miedo nan ta bay sin cumpra nada, mesora a dirigi un patruya na e sitio.

Na yegada di e patruya a bin encontra cu e conosido adicto ambulante G. cual tabata molestia e clientela, polis a core cune for di e sitio.

Entregamento di lista pa e partidonan politico lo tuma lugar diabierna 18 october 2024

Conforme articulo 16 inciso 4 di e Ordenansa Electoral, e Presidente di Hoofdstembureau ta participa lo siguiente: Entregamento di lista pa e partidonan politico lo tuma lugar diabierna 18 october 2024.

Segun articulo 16 inciso 2 di e Ordenansa Electoral por haci esaki den dos manera:
1. Den forma digital of
2. Personalmente

Informacion general
E entregamento di e lista di candidato (kandidatenlijst) lo mester sosode entre 09:00 cu 16:00. E formularionan cu mester wordo yena y entrega dia di entrega di lista lo ta disponibel di antemano riba e website er.aw

Tambe ta pidi pa yena e declaracion di escogencia di color (si e partido ta desea esey) si acaso esaki lo wordo usa riba e stembiljet. Conforme articulo 30 inciso 2 di e Ordenansa Electoral e colornan lo wordo publica mas tarda 4 di october 2024.

Entregamento den forma digital:
E apoderado (suplente) di e partido politico mester manda e lista di candidato diabierna 18 october entre 09:00 cu 16:00 na e e-mail secretaris@er.aw.

Conforme articulo 19 inciso 3 jo. articulo 20 di e Ordenansa Electoral, mester entrega e siguiente informacion por escrito na Hoofdstembureau dentro di 24 ora cu a haci e entrega di lista digitalmente:
1. Declaracion individual di cada candidato cu nan ta bay di acuerdo cu ponemento di nan nomber ariba lista di candidato;
2. Comprobante di pago na Departamento di Finanzas di un suma di Afl. 1.000,-;
3. Un pasfoto blanco cu preto di 4 pa 6 cm, dunando un bista claro y igual di e candidato postula mas halto ariba e lista di e partido.
Den e caso aki articulo 132 di e Ordenansa Electoral ta aplicabel.

Pa entrega personal:
Pa entrega personal, tiramento di lot lo determina e orario cu cada partido politico lo entrega nan lista. Esaki lo tuma lugar dia 11 october 2024 pa 10or na Schoolstraat 2, Hotel California. E apoderado (suplente) of lider di partido por ta presente pa cu esaki.

Diabierna 18 di october 2024 e apoderado (suplente) di e partido politico ta haci entrega di e lista di candidato riba e orario cu a wordo stipula. Un candidato of lider di partido tambe por ta presente durante e entrega aki. E entrega lo tuma lugar na Schoolstraat 2, Hotel California.

Conforme articulo 19 jo. articulo 20 di e Ordenansa Electoral hunto cu e lista mester entrega, lo siguiente:
1. Declaracion individual di cada candidato cu nan ta bay di acuerdo cu ponemento di nan nomber ariba lista di candidato;
2. Comprobante di pago na Departamento di Finanzas di un suma di Afl. 1.000,-;
3. Un pasfoto blanco cu preto di 4 pa 6 cm, dunando un bista claro y igual di e candidato postula mas halto ariba e lista di e partido.

Ademas di e anuncio aki, e apoderado di cada partido politico, kende ta conoci na Hoofdstembureau cu lo participa na e eleccion 2024, lo ricibi un carta di Hoofdstembureau den cual lo menciona detayadamente locual a wordo describi den e anuncio aki.

King Classic Sudoku

8	3			1		6		
		2	6	3		9		
		1	7		4	5		
6			1					9
		8		7	9		6	
	5					2		
	1		4		3		2	5
	8			6	7			4

Difficulty: ★★★★ 9/28

Cas Di Cultura
Vondellaan 2 Aruba
297-582-1010

F A D A
Campanastraat 5 Aruba
297-583-2999
297-583-9610

F A V I
Primavera 233 Aruba
297-582-5051
297-582-5222

F E P O
Engelandstraat 15 Aruba
297-583-1016
297-583-6607

Fundacion Contra Violencia Relacional
Tel: 583-5400

Fundacion Autismo Aruba
Irenestraat 21 Aruba
297-588-1179

Fundacion Pa Nos Muchanan
Cumana 2 Aruba
297-583-4247

Fundacion Tel Pa Hubentud
Wilhelminastraat 19 Aruba
297-588-6138

Koningin Wilhelmina Fonds
Spinozastraat 9 Aruba
297-582-0412

Mary Joan Foundation
Sabana Blanco 8 Aruba
297-588-9999

Rode Kruis Aruba
Pedro Gallegostraat 14
Tel.297-582-2219
Fax 588-3376

Famia Planea (SBVO)
Avenida Milio J Croes 17 B Aruba
297-588-9591
www.famiaplanea.org
famiaplanea@hotmail.com

Stichting Fundacion Guia Mi
George Madurostraat 34
297-582-0088

Y M C A
Calbasstraat 1 Aruba
297-582-3072

AL-ANON group
Sabana Liber #8, Noord
(close to the hotels)
Tel: 736-2952 or
593-7081

Dokter na warda

Oranjestad	San Nicolas
Hospital	Imsan
7:00 pm / 10:00 pm	24 ora

Botica na warda

Oranjestad:	San Nicolas:
del Pueblo	Centro Medico
Tel. 582 1253	Tel. 584 5794
EMERGENCIA	911

POLIS	
Oranjestad	100
San Nicolas	104
Santa Cruz	105
Noord	107
Tip Line	11141
Brandweer	115
Ambulance	911
Hospital	527-4000
Imsan	524-8833
Warda Costa	913
Seguridad Nacional	11911
Cruz Cora	582-2219

BOTICA	
Aloe	584-4606
4 Centro Medico	584-5794
Central	585-1965
Dakota	588-7364
Del Pueblo	582-1253
Eagle	587-9011
Kibrahacha	583-4908
Maria	585-8145
Di Servicio Noord	586-4606
Oduber	582-1780
Paradera	588-6638
San Lucas	584-5119
San Nicolas	584-5712
Santa Anna	586-8181
Santa Cruz	585-8028
Sero Preto	584-4833
Trupial	583-8560

UTILIDAD	
Setar	117
Web	525-4600
Elmar	523-7147

FUNERARIA	
Aurora	588-6699
Royal Funeral H.	586-4444
Ad Patres	584-2299
Olive Tree	584-8888

Servicio di Taxi

Aruba Transfer Tour & Taxi C.A.
Tel: 582 2116 /582 2010

Taxi Adres Services (24h)
Tel. 587 5900

A1 Taxi Services Aruba
Tel: 587-8850
Tel: 280-2828
Whatsapp: 592-7024

Seminario Co-Parenting den Harmonia

E team di Happy Parents, Happy Children ta contento di por anuncia nan di tres evento anual en conexion cu Dia Internacional di Mucha. E aña aki, nan ta presenta un seminario cu e titulo: Co-Parenting den Harmonia, un topico importante pa hopi famia den comunidad.

Ta importante pa menciona cu co-parenting no ta tuma lugar solamente entre mayornan separa of divorcia. Co-parenting ta pa tur mayor, biba hunto, mescla, casa, hasta esnan cu ta lanta nan yiunan cu nan abuela y abuelonan. E seminario aki ta diseña pa duna informacion valioso y tools nan practico pa tur tipo di mayornan.
E seminario lo tuma lugar diasabra 2 di november di 9AM di mainta te cu 1PM di merdia na Occasions Ballroom, Metro Mall. Pa locual ta oradornan, nan ta contento di tin un biaha mas Johnny Boekhoudt, un psicologo y orador faborito di aña pasa, cu lo bay elabora riba e aspecto emocional y psicologico di co-parenting. Johnny lo elabora riba comunicacion efectivo, solucion di conflicto, compronde impacto emocional riba e mucha, expresa sintimento y mucho mas!

Tambe como orador lo tin Sra. Nancy Gravenstijn, un abogado conoci, cu lo papia riba e aspecto huridico/legal di co-parenting. Un topico vital, specialmente cu e number nan halto di divorcio riba e isla. Nunca ta mucho trempan of laat pa sa bo derechonan. Abogado Gravenstijn lo elabora un poco mas riba areglonan entre mayor, responsabilidad financiero, derecho di bishita, procedura y mucho mas.

Co-organisado y anfitrion di aña pasa, Laura Tromp, un coach di mayor lo ta biahando for di Hulanda pa bin presenta riba e aspecto proactivo di co-parenting. El lo papia riba e importancia di plania delanta y di ta proactivo ora ta yega na bienestar di bo famia y yiunan. Compronde Inteligencia Emocional den co-parenting, crea bo propio family values y strategianan pa comunicacion efectivo y mucho mas.

Ademas, organisadornan a invita representante di Plan di Mayor y Voogdijraad pa uni den un panel pa asina por ofrece informacionnan importante cu ta trata sosten pa mayor den co-parenting.
E seminario lo ta uno sigur interesante, informativo, empoderante y importante, y lo sirbi sigur pa duna guia na tur mayor, nunca bo no ta perde di siña algo nobo. Ticket ta solamente 50 florin, disponibel via Pay.aw, Van Dorp, y Plaza Bookshop. E ticket ta inclui informacion valioso, un workbook, desayuno y light lunch.

Organisadornan kier invita tur mayornan pa busca nan ticket awe mes pa e seminario aki, paso lugar ta limita. E seminario aki ta un oportunidad pa mayornan uni, siña, y comparti experiencianan, mientras por beneficia di strategianan duna pa experticionan pa asina hunto nos crea un siguiente generacion mas saludable y feliz!

Pronostico di tempo

Tempo:
Awe tardi y awe nochi: parcialmente nubla y generalmente seco
Den marduga y mañan: temporalmente hopi nubla cu un awasero local

Temperatura maximo 34 grado celsius
Temperatura minimo 28 grado celsius
Indice di calor (heat index) den y rond di oranan di merdia: 35 pa 42 grado celsius
UV index: 12

Bahada di solo : 6:32 pm
Subida di solo : 6:29 am

Biento:
Modera for di direccionnan entre
Oost-noordoost y oost-zuidoost;
Forsa 2 te 4 (7 te 30 km/ora, 4 te 16 nudo).

Situacion general di tempo pa proximo 24 ora:
Diferencianan chikito den presion di aire den Caribe lo sostene un biento leve te modera. Humedad den region trece pa un ola tropical lo induci algun awasero breve durante e periodo di pronostico aki cu tambe un chens chikito pa lamper cu strena.

Condicionnan maritimo/ estado di lama:
Na partinan protegi di costa: keto, rond di 1 pia.
Na partinan zuid: trankil, 1 pa 2 pia.
Na partinan oost te noordwest di costa: Modera cu olanan alrededor di 3 pa 4 pia

Aviso/alerta:
Ta recomenda publico pa keda den sombra y cu suficiente awa debi na condicionnan di temperatura y humedad halto.

"Señor ta mi wardador
Pues mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde
E ta ponemi sosega"
Psalmo 23 vers. 1 y 2

Cu profundo tristesa na nos curason nos ta anuncia cu a bay den Reino di Señor: Nos Tata, welo, bisa welo:

Sr. Jantje Leovigildo Croes
nomber di cariño Janchi
Ex colega di Concorde Hotel Casino
*20-8-1936 - †26-9-2024

Na nomber di su
Yiunan stima:
Lorena y Raymond Montero-Croes
Zuly Croes y Efrain Eman
Cedrick Croes y Jennifer Briesum
Elsely Rincones

Nieto y nietanan stima:
Eugéne Jr. Ecury
Marisol Montero
Mike Montero y Kiziah Toppenberg
Tiahna Croes
Jaeda Croes
Joelly Maduro
Nathan Maduro

Bisanieta y nieto stima:
Ciara y Kian

Mama di su yiunan:
Maria Frida Croes-Lopez
Yvonne Rincones

Rumannan:
†Emiterio (Emy) y Chica Croes y famia
†Andresito (Chito) y †Aida Croes y famia
†Jan Hendrik (Jendi) Croes y Susana "Susy" Montalvo y famia
†Theresita (Sita) Croes y Arturo "Tuyo" Croes y famia
†Medardo (Da) y †Marja Croes y famia
†Ismael (Esy) Croes y famia
†Mario "Maidu" y †Iris Croes y famia

Ta invita demas famianan, primo y primanan, sobrino y sobrinanan, bisiñanan, amigonan, ex coleganan y conocirnan. Pa e acto di entiero, cual ta tuma lugar na Aurora Funeral Home Dialuna 30 di september 2024 for di 2:00 pm pa 4:00 pm. Despues lo sali pa Santana Catolico na Santa Cruz.

Despues di entiero nos no ta ricici bishita di condolencia na cas.

Señor ta mi Wardador, mi no tin falta di nada, den cunucu di yerbe berde E ta pone mi sosega.
E ta hiba mi na awa tranquil pa mi bolbe haya forsa. E ta guiami den caminda drechi fiel na su nomber.
Salmo 23 1-3

Cu inmenso dolor pero segun boluntad di Dios, nos ta participa fayecimento inesperadamente di nos Mama, Wela, Bisawela, Ruman y Tanta:

Florentina Mathilda Dirksz
Mihor conoci como Ruby of Bibi
*15-12-1949 - †08-09-2024

Na nomber di su Mayornan:
†Mama: Seferiana Dirksz-Gomez. † Tata: Simon Dirksz

Yiunan:
Daniëlla Dirksz (Nela)
Grec Dirksz
Eddy Rijke (Pipo)

Yiunan di criansa:
Jesus Willems y Yiunan Zurriene Dirksz, Noulani Sedney, Vivian Willems

Nieto y Nietanan:
Jardiella Tromp y pareha Quincy Rodriguez, Ian Tromp y pareha Thyana Estrada, Jair Tromp, Isaiah Dirksz.
Su unico bisanieto: Jayvian Martis y su tata Wilkins
Manera un yiu: Gizzy Quandt. Yerno: Pedro Javier Tromp (Poei)
Rumannan den feliz Memoria y na bida:
† Theresa Dania-Dirksz y Fam.
†Reina Dirksz y Fam.
† Cristobal Dirksz y Fam.
† Tina Tsu-Dirksz y Fam.
†Maria Dirksz de Lugo y Fam.
† Dora Dirksz y Fam.
† Margarita Dirksz
†Beatriz Leong-Dirksz y Fam.
Vda Martha Jansen – Dirksz y Fam.
† Norma Dirksz y Fam.
Rudolfo Dirksz y Martha Dirksz – van den Berg y Famia
Sobrinonan y Sobrinanan na Aruba, Hulanda, Primonan y Primanan na Aruba, Hulanda, Merca, Boneiro y Paraguay
Iha: Tamara Theofiel. Compernan y Comernan, Tur su Amigonan y Amiganan
Su bon amiganan di cas: Magali, Mirna, Julisan y Sylvia.
Bon Amiga di cas y manera un yiu: Uka Billups.
Demas Famia:
Dirksz, Tromp, Rijke, Willems, Gomez, Dania, Tsu, Lugo, Lu, Leong, Maduro, van den Berg, Simileer, Piña, Cordoba, Hoek, Charris Krozendijk, Sanchez, de Leon, Storm Quintana, Neuman, Miranda, Werleman, Lacle, Flanegin, Hart, Oudshoorn, Hengeveld, Martis, Everts, Dirks, Sevinger, Orman, Quandt, Zievinger, Sambrano.
Tur Bisiñanan, y demas conocirnan

Acto di despedida lo tuma lugar 28 di september 2024 di 2'or pa 4'or di atardi na Aurora Funeral Home. Cremacion lo tuma lugar den seno familiar.

Nos ta lamenta cu despues di despedida nos no por ricibi bisita di condolencia na cas.

Nos ta pidi disculpa si den nos tristesa nos por a lubida di menciona un of otro famia.

Señor ta mi wardador, mi 'n tin falta di nada
Den cunucu di jerbe berde e ta ponemi sosega
E ta hibami na awa trankil, pa mi bolbe haya forsa
Salmo 23

Cu inmenso tristesa den nos curason pero conforme cu Dios su boluntad, nos ta anuncia fayecimento di nos tanta stima:

Maria Rafaela Croes
Mihor conoci como: Fela,Tantan,
Pechi Fela.
*24 oktober 1933 +17 september 2024.

Rumannan den felis memoria:
†Siria, †Agapito y famia
†Basilica, †Julio Jansen y famia
†Lourenzo y famia
†Venancio, †Berta y famia
†Fransisco
†Rosa, †Dun Leon y famia
†Juan
†Enrique

Sobrino- y sobrinanan, sobre- sobrinonan, Ihanan, Comer y Compernan, Grupo di Palmita, bisiña, conocirnan y demas famianan.

Famianan
Croes, Martijn, Geerman, Jansen, Leon, Kelly, Thijsen, Almary, Wouters, Werleman, Maduro, Ras.

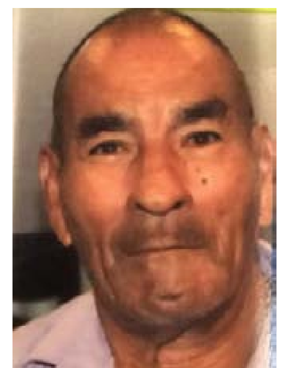
Despensa nos si den nos tristesa nos por a lubida algun familiar.

Ta invita pa acto di entiero cual lo tuma lugar diasabra 28 september di 09.00-11.00or di mainta na Aurora Funeral Home, despues lo sali for di Aurora Funeral Home pa Santana Pastoor de Vries.

Señor ta mi wardador, mi'n tin falta di nada
Den cunucu di yerba berde e ta ponemi sosega.
E ta hibami na awa trankil,
Pa mi bolbe haña forsa".
Salmo: 23

Nos ta anuncia fayecimento di:

Leopoldo Willems
*15-11-1943 - †15-09-2024

Acto di entiero lo wordo anuncia despues.

"No ta nos tur ta muri, pero nos tur lo transforma si, diripiente, den un frega di wowo ora e ultimo trompet zona."
Korintionan 15:51-52

Cu inmenso tristesa den nos curason, pero conforme cu boluntad di Dios, nos ta anuncia fayecimento inespera di:

Pedro Alberto Pardo
*8 augustus 1957 - †24 september 2024

Na nomber di su:
Mayornan: Sra. vda. Carlixta Pardo-de Jesus y †Pedro Alfonso Pardo

Yiunan: Urich Pardo
Urwayne Pardo y pareha Xmireeny Rasmijn

Mama di su yiunan: Jamila Koeiman
Nietonan: Xzyon Parra, Urjion Pardo, Xenia Ibarra, Uxianny Pardo, Uxionn Pardo

Rumannan: Sara Pardo
Nuris Pardo
Sandra Geerman-Pardo y Ronald Geerman
Olga Pardo y pareha

Rumannan di criansa: Gislène Semerel y famia
Ryan Semerel y famia

Subrino- y subrinanan: Shamir Silvania y Jetnny Silvania-Portella y yiunan
Shaitsy Ignatius-Silvania y Angelo Ignatius y yiu
Nishenou Felix
Rosandy Geerman

Bon bisiñanan y amigo di cas: Kenneth Celaire y famia y Kenrick Quandus, 'Honey' Hertz y demas bon amigo cu ta mucho hopi pa menciona.

Yiunan subrino- y subrinanan, bon bisiñanan, amistadnan di Funari, ex colleganan di Departamento di Rijbewijs y demas famia Pardo, de Jesus, Koeiman, Geerman, Silvania, Felix, Vrolijk, Kock, Llanes, Semerel y Robles ta invita tur famia, amigo y conoci pa asisti na e acto di condolencia cu lo tuma luga diamars 1 di oktober di 9am - 11am na Aurora Funeral Home. E cremacion lo tuma luga den seno familiar.

Lider Britanico nobo ta priminti cu su nacion lo participa atrobe den liderazgo global

(AP)—E prome minister Britanico nobo Keir Starmer a tuma e escenario internacional na e Asamblea General di e Organisacion di Nacionnan Uni (ONU) diahuebs pa prome biaha cu un mensahe: Su nacion ta regresa na "liderazgo global responsable."

E lider di e Labour Party, ken a gana e eleccion na juli, a conta e reunion anual di lidernan global cu cune como prome minister, "Reino Uni lo lidera atrobe abordando cambio di clima na cas y internacionalmente, y restaura nos compromiso pa desaroyo internacional."

Trahando cu otro nacionnan, Starmer a bisa, Britania tambe lo aborda conflictonan for di Gaza y e West Bank pa Ucrania y Sudan unda mester alto-al-fuego inmediatamente. El a bisa cu nacionnan mester tambe traha hunto "pa haci mundo menos peligroso."

"Nos tin cu enfrenta algun berdad dificil," e prome minister a bisa. "E institucion di paz ta cayendo atras, no ta funda suficientemente, y ta bao presion."

El a bisa cu henter e sistema global di control di arma y combatiendo e proliferacion di arma cual a ser construi durante decadas "a cuminsa cay atras" y mester accion global. "Nos tambe lo mester cambia con Reino Uni ta haci cosnan," Starmer a bisa. "Moviendo for di e paternalismo di e pasado pa partnership pa e futuro—tende mas, papia menos."

El a bisa cu Reino Uni tambe lo ofrece otro pais "experticio Britanico," y lo traha hunto cu nacionnan "den spirito di respet igual."

Starmer a conta e minister- y diplomaatnan di e asamblea cu "un sentido di fatalismo a surgi" den un era cu hende ta discribi como polarisa y yen di impunidad y instabilidad. "pues, nos tarea ta pa bisa: No. Nos no ta acepta e caida aki den mas y mas conflicto, instabilidad y inhusticia," el a bisa. "Pero nos lo haci kico nos por pa cambi'e."

Trinidad y Tobago: Polis y militarnan ta subi caya pa combati criminalidad

(TrinidadExpress) - E operacion di Task Force One di JOINT cu a cuminsa for di dialuna a keda anuncia oficialmente ayera durante un caminata di e cuerpo policial den centro di Port of Spain.

Durante e operacionnan aki, ta spera cu ciudadanonan lo mira patruyanan intensifica cu tanto polis como militarnan y e operacion a cuminsa den e Division di Port of Spain, Division Occidental, Division Oost, Division Central y e Division Sur.

DCP (Operacionnan) Junior Benjamin a bisa medionan di comunicacion ayera, "Aki ta caminda nos ta busca pa aumenta e presencia di tanto polis como di e Forsa di Defensa pa asina personanan por sinti nan mes liber."

El a sigui bisa: "Segun cu boso (e publico) ta sigui crusa e cayanan, boso lo mira mas presencia di e operacionnan conhunto y nos ta papiando tambe cu e comunidad empresarial pa haya sa nan retonan y wak kico mester haci pa garantisa un sigur y miho Trinidad y Tobago."
Contestando e pregunta si e ta sinti cu criminilidad tabata bou di control despues di un pregunta similar haci na dje simannan prome, Benjamin a bisa, "E realidad ta cu e crimennan cu nos ta mira tumando luga, e descaro, hendenan por haya nan mes na un luga caminda mentalmente, nan por sinti manera e no ta bou di control y esaki ta e motibo pakico nos ta poniendo e strategianan aki na luga."

El a agrega: "Mi no ta sinta den mi stoel pasobra nos kier pa tur hende ta abordo. Nos kier un scenario di tur hende cu man aden y nos ta liderando pa ehempel door di sali y topa cu e hendenan y realmente haci algo tokcante e situacion di criminalidad."
El a bisa cu nan operacionnan tabata tocante accion y no palabra, agregando cu e Servicio di Polis y Forsa di Defensa lo traha hunto pa "percura pa nos accion papia mas duro cu nos palabranan y nos mester hacie sucede y e lo sucede."

"Si nos sigui bay den e direccion aki y gana e confiansa di e publico, nos ta bay mira mas y mas persona ta confia den polis pasobra e informacion cu nan ta duna nos ta asina importante y nos mester di e informacion ey pa nos por a converti e informacion den prueba," e DCP a bisa.

El a informa cu el a papia caba cu algun empresario cu a bis'e cu cosnan tabata "mas o menos bon pa loke ta trata seguridad" pero nan preocupacion principal tabata tocante ladronicia.

Ex-alcalde filipino liga na mafianan di estafa online ta nenga traficacion di hende

(EFE) – Ex-alcalde Filipino, Alice Guo, ken Filipinas ta sospecha di a haya ciudadania ilegalmente y en realidad ta di China, a declara su mes no culpabel ayera diabierna di traficacion di hende den un caso relaciona cu mafianan cu supuestamente ta tras di centronan di estafa 'online' cu trahadornan cu regimen di sclavitud.

Guo, ken ta den e prison di Pasig, zuidoost di Manila, ayera a declara su mes inocente di traficacion di hende den un audiencia den cual el a participa pa medio di videoconferencia, segun su abogado, Nicole Jamilla, a declara na medionan local Filipino.

Traficacion di hende ta un di varios crimen cu Guo ta ser acusa di dje, y un otro audiencia ta programa pa dialuna contra dje pa fraude y labamento di placa.
Su caso a bira publico despues cu na mart ultimo e autoridadnan Filipino a desmantela un centro di estafa online den e ciudad di Bamban – mas o menos 100 kilometer nort di Manila –, goberna pa Guo, cu tabata opera bou di e label di ta un casino digital (POGO, weganan online Filipino operado).

Centenares di persona, entre nan alrededor di 400 Filipino y 200 Chines, a ser rescata for di e centro, den cual e trahadonan tabata obliga pa realisa estafanan online -incluyendo yamadanan di "amor" fingiendo interes den e victima pa haya entrada- y na unda nan tabata someti na tortura pa no cumpli cu e obhetivonan, segun Oficina di Nacionnan Uni Contra Droga y Delito (UNODC) a documenta.

Senado Filipino a emiti un orden di aresto contra Guo na juli pa nenga di presenta y 'stroba' e investigacion riba supuesto casinonan virtual.

Na mesun tempo, Filipina tabata investigando Guo debi na sospechonan cu el a haya ciudadania filipino ilegalmente y en realidad ta un nativo di China, cu e supuesto obhetivo di tapa den e archipielago di Sureste Asiatico e mafianan Chines tras di e POGOnan, cu ta dirigi specialmente riba su compatriotanan.

Despues Guo a huy di Filipinas y a ser aresta na september ultimo na Indonesia, e cual a extradita e ex-alcalde y awor ta enfrenta husticia Filipino.

Mientras cu e tabata fugitivo, Guo, kende ta pretende di a lanta den un granja na Filipinas cu su tata Chines y mama Filipino, tambe a ser acusa di a laba mas di 100 miyon peso (1.8 miyon dollar of alrededor di 1.61 miyon euro).

Na juli ultimo, presidente di Filipinas, Ferdinand Marcos Jr., a anuncia e ciere di industria di weganan online pa pone un fin na e criminalidad asocia cu e companianan aki, cu "bou capa di legitimidad", el a bisa, ta realisa " estafa financiero", labamento di placa, traficacion di hende, secuestro, tortura y hasta asesinato.

Casinonan virtual a surgi na Filipina despues cu expresidente Rodrigo Duterte, kende a fortalece lasonan cu Beijing, a legalisa nan na 2016, permitiendo e publico Chines pa virtualmente hunga poker of ruleta, cu ta ilegal na China.

Nort Korea tin suficiente uranium pa construi bomnan di cantidad "double-digit", segun agencia di spionahe di Seoul

(AP)—Nort Korea probablemente a enrikece suficiente uranium pa construi un cantidad di "double-digit" di bom y ta haciendo progreso den su esfuersonan pa desaroya misilnan mas poderoso y preciso contra rival Sur Korea, segun e agencia di spionahe na Seoul a conta legisladornan ayera.

E reunion parlamentario di e Servicio Nacional di Inteligencia a bin despues cu Nort Korea a ofrece un bisto den un facilidad secreto pa produci uranium apto pa uso di arma na comienso di luna mientras lider Kim Jong Un a reitera su meta pa aumenta "exponencialmente" su deposito di arma nuclear.

E agencia di Sur Korea a evalua cu e revelacion di Kim di e facilidad tabata probablemente un declaracion di desafio contra Washington prome cu e eleccion presidencial y diseña pa demostra domesticadamente su logronan militar en medio di dificultadnan economico, segun Lee Song-kweun, un di e legisladornan cu a asisti e reunion.

Ora a puntra tocante e capacidad di combustible pa bom di Nort Korea, e agencia a bisa cu e pais tin probablemente 70 kilogram di plutonium y un cantidad no specifico pero considerable di uranium apto pa arma cu lo ta suficiente pa construi arma di "un cantidad di double-digit", Lee a bisa.

Mientras cu e media estatal di Nort Korea no a revela e sitio di e facilidad di uranium cu Kim a bishita dia 13 di september, e agencia Sur Koreano a bisa cu e lo ta probablemente den Kangson, cerca di e capital di Nort Korea, Pyongyang, segun Park Sunwon, un otro legislador cu a asisti e reunion.

Hunto cu e compleho nuclear principal di e Norte den e ciudad di Yongbyon, e planta di Kangson ta un di e dos sitionan conoci den Nort Korea cu a ser conecta cu actividadnan pa enrikece uranium. Algun analista ta bisa cu Nort Korea lo probablemente tin otro sitionan scondi pa e enrikecemento di uranium.

E bishita di Kim na e sitio a precede un test di misil algun dia despues, mientras e pais ta sigui gaba su capacidadnan di arma en medio di confrontacionnan cu Washington y Seoul. E media estatal di Nort Korea a bisa cu e testnan di lansamento dia 18 di september a envolvi dos tipo di misil nobo—un diseña pa entrega warheads convencional y e otro un misil crucero "strategico", un termino cu ta implica cu el a ser desaroya pa atakenan nuclear.

E reportahenan di e testnan ta sugeri cu Nort Korea tabata mehorando e capacidadnan di e armanan, cual ta diseña pa logra atakenan preciso riba obhetivonan Sur Koreano, manera e legisladornan a resumi.

Algun analista ta specula cu Nort Korea por purba aumenta presion riba Washington por medio di conduci un test nuclear prome cu e eleccion presidencial Mericano. Pero e agencia Sur Koreano a evalua cu Nort Korea por warda riba test nuclear pa despues di e eleccion mirando cu tin otro stapnan cu e lo kier purba prome, manera un test pa misilnan di distancia largo dirigi riba Merca of lansando un satelite militar, segun Lee.

Bin refresca bo dia!

Smoothies y Frappé Nobo!

Mango Pineapple Smoothie

Strawberry Banana Smoothie

Caramel Frappé

Reference images*

ARUBA VANDAAG®

Zaterdag 28 september 2024 www.bondia.com Email: noticia@bon dia.com Tel: 582-7800 Fax: 582-7044

Onderzoek lopende met betrekking tot irregulariteit binnen SSA

Parlementariërs Tromp, Gunn en Mansur vragen om openbare vergadering met urgente karakter

Pagina 3

Nigel Maduro:

“Sluit alle hotels, appartementen en vakantieverblijven in aanbouw die voor toerisme zijn bestemd”

Pagina 2

Parlementsvoorzitter aan ex-parlementsvoorzitter:

“Mijn advies is dat hij vrede vindt zodat hij beter kan werken voor Aruba en de bevolking”

Pagina 5

Nigel Maduro:

“Sluit alle hotels, appartementen en vakantieverblijven in aanbouw die voor toerisme zijn bestemd”

Deze week in een persconferentie bij de Ayo Rock Formation, deden Nigel Maduro, samen met Oriana Wouters en Miguel Van Der Velden, die een groep bezorgde burgers vertegenwoordigen, een aankondiging voor de gemeenschap van Aruba en stelden zij een aantal eisen voor aan de toekomstige leiders van het land.

Nigel Maduro, een wetenschapper gespecialiseerd in duurzaamheid en bekend geworden door zijn inzet voor het milieu, werd onlangs gekozen door de Caribbean Climate Justice Leaders Academy om Aruba te vertegenwoordigen bij de United Nations Climate Change Conference (COPP) in Baku, Azerbeidzjan in november. Tijdens deze conferentie zullen vele leiders en beleidsmakers over de wereld praten over klimaatverandering.

Maduro vertelde dat hij tijdens zijn vakantie op Aruba afgelopen jaar verschillende alarmerende situaties heeft gezien.
“Ik zag veel ontbossing, veel bouwwerkzaamheden, asfaltering, minder dieren dan Aruba normaal had en veel veranderingen. Een Aruba dat overvol was met toeristen,” zei hij.

Hij merkte op dat er minder bomen waren en het warmer was. “De natuurgebieden waar ik als kind speelde, waren volledig ontbost, de stranden waar ik elke zondag met mijn familie naartoe ging waren veranderd in een sushi van modder en slib. Ook merkte ik dat ons mariene ecosysteem ernstig aan het aftakelen was,” verklaarde Maduro.

Een deel van zijn zorg is dat de natuur veel te lijden heeft, “maar onze leiders besteden er geen aandacht aan.” Hij legde uit dat hij sinds het begin van deze maand brieven heeft gestuurd naar de leiders waarin hij uitte wat er met Aruba gebeurt, maar “ik werd genegeerd. Ik heb veel brieven gestuurd en geprobeerd te praten met mensen met macht, maar niets gebeurde. Toen ben ik begonnen met het posten op verschillende sociale media over ons ecosysteem. Daarna begon ik met graffitiprotesten, waarin ik teksten schreef als 'No More Hotels' en 'Land Back',” legde hij uit.

Hij gaf zichzelf aan bij de politie, zoals iedereen weet, en zat drie dagen vast. “Ik heb mijn eigen vrijheid opgeofferd voor het milieu van Aruba. Ik heb ook 20 uur gemeenschapsdienst verricht en dat heb ik met trots gedaan,” zei hij.

Hij protesteerde op 18 maart jongstleden door de toespraak van premier Evelyn Wever-Croes te onderbreken om de milieucrisis onder de aandacht te brengen.
Onlangs organiseerde hij een 'Beach Party' op vijf verschillende locaties, elke zondag, waar mensen bijeenkwamen aan de kust waar hotels in aanbouw zijn om workshops te geven over duurzaamheid, met als doel om zowel toeristen als de lokale bevolking samen te brengen en ideeën en gedachten uit te wisselen.
Volgens hem is de hotel- en toerisme-industrie niet langer duurzaam, en eist hij de publicatie van de resultaten van de ATA-enquête, de “Local Sentiment Survey” – en vraagt hij waar de resultaten zijn die tussen april en juni zouden worden gepubliceerd.

Oriana Wouters, een bioloog gespecialiseerd in mariene systemen, mensenrechten en klimaatverandering, benadrukte dat de ontwikkeling op Aruba moet veranderen omdat de ecologische crisis is uitgegroeid tot een klimaatcrisis. Ze wees erop dat de ontbossing en het verlies van biodiversiteit de ecologische balans beïnvloeden door de klimaatverandering.

“Wat er zal gebeuren is dat deze fenomenen in de toekomst alleen maar zullen verergeren. We bevinden ons niet op een pad waar we kunnen zeggen dat we een paar kwihi- of watapanabomen zullen planten om het te herstellen. We zijn niet op dat punt. We hebben innovatie nodig die regeneratief is, een regeneratieve economie. Als we kijken naar de afgelopen 30 jaar, welke nationale activiteiten waren echt regeneratief? We zien eerder een kopie van Miami of Orlando,” zei Wouters.

Miguel Van Der Velden, een milieudeskundige die samenwerkt met de Verenigde Naties aan ontwikkelingsprojecten in verschillende Caribische landen, verklaarde dat wat hij op Aruba zag, een niveau van ontwikkeling is dat niet duurzaam is en verder gevorderd is dan de meeste eilanden waar hij heeft gewerkt.
“Dit betekent dat onze ontwikkeling minder duurzaam is dan die van de andere eilanden en dit komt doordat ons toerisme in de afgelopen decennia zo veel is gegroeid en we het meest toerisme-afhankelijke land zijn.”

Aankondiging met eisen voor de toekomstige leiders van Aruba

Wat betreft de aankondiging, verduidelijkte Maduro dat zij geen politici zijn, dat zij geen politieke ambities hebben, noch dat zij zich verkiesbaar stellen voor welke politieke partij dan ook. “We zijn een groep bezorgde burgers over de milieusituatie op Aruba en we zijn experts in ons vakgebied. We zijn naar het buitenland gegaan, hebben gestudeerd en zijn teruggekomen om deze problemen het hoofd te bieden. Jullie zouden naar ons moeten luisteren, wij zijn de experts op dit gebied.”

Nu de verkiezingen op 6 december naderen en partijen hun plannen gaan presenteren, verzekerde Maduro dat ze met vier eisen komen voor alle politieke partijen en de toekomstige leiders van Aruba. “We komen met eisen voor jullie.”

De eerste eis betreft het aantal kamers dat Aruba heeft. “We hebben de capaciteit van Aruba overschreden, we kunnen dit niet allemaal aan, en de eerste eis die we niet gaan onderhandelen is deze: sluit alle hotels, appartementen en vakantieverblijven in aanbouw die voor toerisme bestemd zijn, sluit ze.”

De tweede eis is het instellen van een nationale wet die bepaalt dat buitenlanders, zowel investeerders als niet-inwoners, geen grond of onroerend goed kunnen kopen op Aruba. “Ze gebruiken het duidelijk om geld te verdienen en nemen het geld mee uit Aruba. Waar blijft het land en het onroerend goed voor de lokale bevolking?”

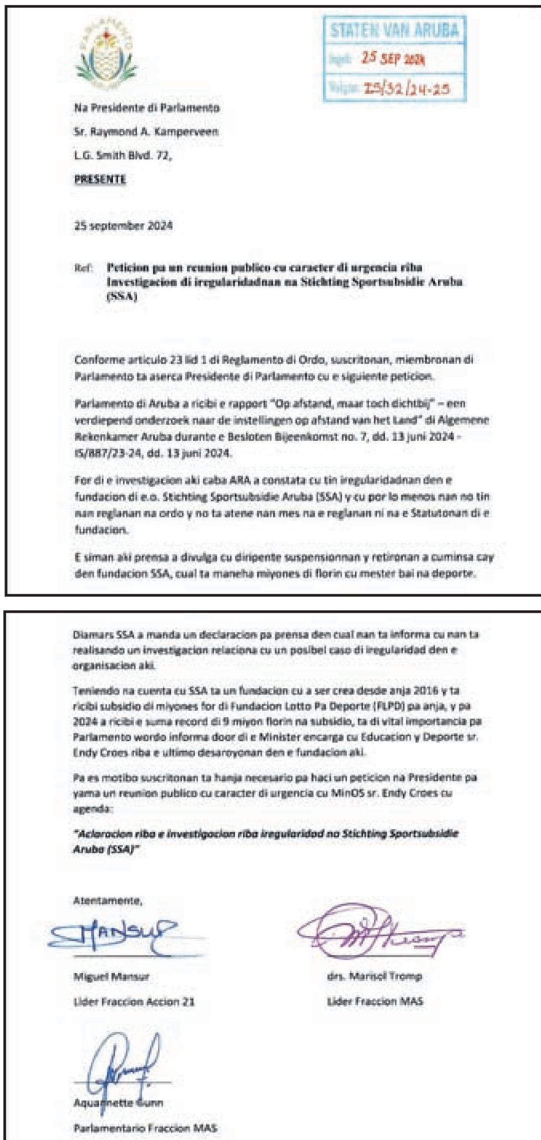
De derde eis is dat degenen die Aruba in de toekomst gaan leiden – de politieke partijen, regeringen, ministers – Aruba erkennen en verklaren dat het zich in een ecologische crisis bevindt, een milieucrisis, een klimaatcrisis, “en dit moet vanuit het perspectief van conservatie-experts zoals wij.”

“De eerste stap om vooruit te komen is om te erkennen dat we in een systeem zitten dat niet duurzaam is en dat we in een crisis verkeren, zodat we vooruit kunnen,” verzekerde hij.

De vierde eis is dat elke politieke partij of iedereen die aan de macht komt, met een plan komt voor deze crisis, “kom met een duurzaam plan, met details, verwerk het in je programma en laat zien dat je Aruba wilt helpen, want zonder de natuur van Aruba zijn we niets. Ons toerisme zal terugkomen naar Aruba als al deze dingen gebeuren,” besloot hij.

Onderzoek lopende met betrekking tot irregulariteit binnen SSA

Parlementariërs Tromp, Gunn en Mansur vragen om openbare vergadering met urgente karakter

STATEN VAN ARUBA
Ingek: 25 SEP 2024
Volgnr: 25/32/24-25

Na Presidente di Parlamento

Sr. Raymond A. Kamperveen

L.G. Smith Blvd. 72,

PRESENTE

25 september 2024

Ref: **Peticion pa un reunion publico cu caracter di urgencia riba Investigacion di iregularidadnan na Stichting Sportsubsidie Aruba (SSA)**

Conforme articulo 23 lid 1 di Reglamento di Ordo, suscritonan, miembronan di Parlamento ta aserca Presidente di Parlamento cu e siguiente peticion.

Parlamento di Aruba a ricibi e rapport "Op afstand, maar toch dichtbij" – een verdiepend onderzoek naar de instellingen op afstand van het Land" di Algemene Rekenkamer Aruba durante e Besloten Bijeenkomst no. 7, dd. 13 juni 2024 - IS/887/23-24, dd. 13 juni 2024.

For di e investigacion aki caba ARA a constata cu tin iregularidadnan den e fundacion di e.o. Stichting Sportsubsidie Aruba (SSA) y cu por lo menos nan no tin nan reglanan na ordo y no ta atene nan mes na e reglanan ni na e Statutonan di e fundacion.

E siman aki prensa a divulga cu diripente suspensionnan y retironan a cuminsa cay den fundacion SSA, cual ta maneha miyones di florin cu mester bai na deporte.

Diamars SSA a manda un declaracion pa prensa den cual nan ta informa cu nan ta realisando un investigacion relaciona cu un posibel caso di iregularidad den e organisacion aki.

Teniendo na cuenta cu SSA ta un fundacion cu a ser crea desde anja 2016 y ta ricibi subsidio di miyones for di Fundacion Lotto Pa Deporte (FLPD) pa anja, y pa 2024 a ricibi e suma record di 9 miyon florin na subsidio, ta di vital importancia pa Parlamento wordo informa door di e Minister encarga cu Educacion y Deporte sr. Endy Croes riba e ultimo desaroyonan den e fundacion aki.

Pa es motibo suscritonan ta hanja necesario pa haci un peticion na Presidente pa yama un reunion publico cu caracter di urgencia cu MinOS sr. Endy Croes cu agenda:

"Aclaracion riba e investigacion riba iregularidad na Stichting Sportsubsidie Aruba (SSA)"

Atentamente,

Miguel Mansur
Lider Fraccion Accion 21

drs. Marisol Tromp
Lider Fraccion MAS

Aquannette Gunn
Parlamentario Fraccion MAS

Onlangs is er in verschillende media het nieuws naar voren gekomen dat enkele personen van de Stichting Sportsubsidie Aruba (SSA) zijn geschorst vanwege irregulariteiten met betrekking tot het gebruik van bepaalde fondsen. Tijdens een persconferentie gisterenmorgen heeft de demissionaire minister van Onderwijs en Sport, Endy Croes, toelichting gegeven op het onderwerp en enkele punten verduidelijkt.

Volgens wat de minister heeft aangegeven, heeft de voorzitter van de Raad van Toezicht van de SSA begin deze maand hem geïnformeerd dat zij bepaalde vermeende irregulariteiten hebben ontdekt, en de minister heeft opdracht gegeven om een onderzoek te starten om hier duidelijkheid over te krijgen.

Hij legde uit dat hij heeft aangegeven dat waarschijnlijk de directeur van de SSA de persoon is die verantwoordelijk is voor deze irregulariteiten. Op dat moment was de directeur van de SSA niet in Aruba. Hij arriveerde op 10 september en de volgende dag, 11 september, heeft de Raad van Toezicht deze persoon naar binnen geroepen en volgens de Raad hebben zij hem geschorst en zijn bezittingen in beslag genomen, zoals iPad, laptop, enzovoorts, en nu is dit nog in afwachting van het onderzoek.

Minister Croes legde uit dat het voornamelijk gaat om drie namen die fondsen zouden hebben ontvangen om iets sportiefs te organiseren, wat kennelijk nooit heeft plaatsgevonden. Hij gaf aan dat het niet om één reis ging, maar om meerdere reizen die deze drie namen hebben gemaakt.

"Het gaat om betalingen die zijn gedaan aan drie specifieke personen voor meer dan één gelegenheid op basis van vermeende verzoeken voor sport, die volgens informatie nooit hebben plaatsgevonden, en daarop is het onderzoek gebaseerd," gaf Croes aan.

De minister benadrukte dat andere media verschillende ministers de schuld hebben gegeven voor wat er is gebeurd, maar hij verduidelijkte dat geen enkele minister betrokken is bij deze kwestie en dat dit iets heel recent is.

Croes voegde eraan toe dat de Raad van Toezicht heeft geïnformeerd dat de betrokkene schriftelijk zijn schuld heeft bekend en dat het onderzoek zal bepalen welk proces er moet worden doorlopen.

De minister gaf aan dat hij geen kennis heeft van wie deze drie personen zijn. Minister Croes verduidelijkte dat de SSA een stichting op zich is en een twee-laags model heeft. Het heeft een Raad van Toezicht, die toezicht houdt, en het heeft een directie die de operaties uitvoert.

Hij legde uit dat de fondsen bedoeld zijn voor federaties en voor afgelopen jaren; naast de fondsen die bestemd zijn voor federaties, is er ook een fonds beschikbaar voor de Premio Excelencia den Deporte (PED), is er een ander fonds voor de organisatie van Weganan Escolar (WE) Aruba en is er ook een ander fonds voor Weganan Interinsular.

Tot slot verzekerde de demissionaire minister van Sport dat alle federaties die een verzoek hebben ingediend voor hun projecten voor 2024 goedkeuring hebben gekregen sinds januari van dit jaar, en dat dit alles zal plaatsvinden. "We hebben correct gehandeld, de fondsen van de SSA zijn beschermd voor alle federaties, en er zijn interne maatregelen getroffen om dit niet te herhalen en om voorzichtig te zijn met dit soort manipulaties," benadrukte hij.

Communicatie Aruba Sport Uni (ASU)

Afgelopen dinsdag heeft de ASU, via een persbericht, de informatie verduidelijkt en alle aangesloten federaties, de sportwereld en het algemene publiek geïnformeerd over de situatie. Zij hebben drie punten naar voren gebracht. Ten eerste hebben zij verduidelijkt dat de huidige directie van de ASU is gekozen via een democratisch proces tijdens een Algemene Vergadering. Ten tweede hebben zij benadrukt dat elk bestuurslid is voorgedragen door een aangesloten federatie van de ASU. En tot slot onderstrepen zij dat de minister van sport geen leden kan benoemen in de directie van de ASU.

Hoewel minister Croes de namen van geen enkele persoon die betrokken is bij deze irregulariteiten heeft vrijgegeven, informeert de ASU in hun communicatie dat de persoon die om deze situatie is verwijderd de heer K. Vrolijk is.

"Wij, de Directie, betreuren de situatie die zich voordoet en verduidelijken dat wij afstand nemen van het gebeurde en dat de heer K. Vrolijk zijn functie als penningmeester heeft neergelegd op het moment dat hij op de hoogte werd gesteld van de situatie," eindigde het persbericht.

Bon Dia Aruba heeft contact opgenomen met de voorzitter van de SSA, Soraida Boekhoudt, maar heeft voor het sluiten van de editie geen reactie kunnen krijgen.

Verzoek om openbare vergadering in het parlement

In verband met dit onderwerp hebben de parlementariërs en fractieleider van MAS, Marisol Tromp, parlementariër van de fractie MAS Aquannette Gunn en parlementariër en fractieleider van ACCION21 Miguel Mansur een brief gestuurd aan de voorzitter van het parlement, Raymond Kamperveen, waarin zij verzoeken om een openbare vergadering met urgente karakter over het onderzoek naar de irregulariteiten die hebben plaatsgevonden binnen de SSA.

In de brief leggen de parlementariërs uit dat het parlement van Aruba het rapport van de Algemene Rekenkamer Aruba (ARA) heeft ontvangen, getiteld "Op afstand, maar toch dichtbij" en dat de ARA in dit onderzoek heeft vastgesteld dat er irregulariteiten zijn binnen de SSA, waarbij tenminste de regels niet in orde zijn en zij zich niet aan hun eigen regels of de statuten van de stichting houden.

"Gelet op het feit dat de SSA een stichting is die sinds 2016 is opgericht en jaarlijks miljoenen ontvangt van de Stichting Lotto voor Sport (FLPD) en voor 2024 een recordbedrag van 9 miljoen florin aan subsidies heeft ontvangen, is het van vitaal belang dat het parlement door de verantwoordelijke minister van Onderwijs en Sport, de heer Endy Croes, wordt geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen binnen deze stichting," benadrukt de brief.

Om deze reden achten de drie parlementariërs het noodzakelijk om een verzoek aan de voorzitter van het parlement te doen en een openbare vergadering met urgente karakter te vragen zodat minister Croes kan verduidelijken met betrekking tot het onderzoek naar de irregulariteiten binnen de SSA.

Met alcohol op achter het stuur... *Het meest voorkomende misdrijf...*

Het Openbaar Ministerie heeft net de cijfers bekendgemaakt van de meest voorkomende misdrijven en overtredingen die in onze gemeenschap voorkomen. Dit is niet alleen goed vanuit het oogpunt van informatieverschaffing, maar stimuleert ook de nieuwsgierigheid naar de oorzaken en gevolgen van de misdrijven die of nog frequenter voorkomen, of juist aan het afnemen zijn.

De lijst wordt opmerkelijk genoeg aangevoerd door twee delicten die allebei in het verkeer plaatsvinden: het besturen van een voertuig zonder rijbewijs en het rijden onder invloed van alcohol of andere verboden middelen. Dat het voornamelijk alcohol betreft mag geen verrassing heten, dat is overal ter wereld zo. Verder zijn weinig nadere details verschaft over de verschillende verboden middelen die lokaal een rol zouden hebben gespeeld in het verkeer. Het grote verschil tussen het besturen van een voertuig zonder rijbewijs en het besturen van een voertuig onder invloed van alcohol of andere middelen is dat eerstgenoemde een lichter vergrijp is, te kwalificeren als een 'overtreding' van de wet, terwijl het rijden onder invloed als 'misdrijf' wordt beschouwd.

Zodoende hebben we als eerste een overtreding op de lijst die verder uitsluitend misdrijven te zien geeft. Dit gezegd hebbend willen we niets afdoen aan het belang van de vermelding ervan, want het rijden zonder rijbewijs kan aanleiding zijn tot een ongeval dat grote gevolgen kan hebben voor de overtreder en anderen. Maar het is uiteraard nog belangrijker om het andere delict te bepreken, het rijden onder invloed, dat altijd wordt beschouwd als een veel ernstiger vergrijp, een misdrijf. Maar er bestaat binnen onze gemeenschap een nogal coulante houding wanneer het hierom gaat, zelfs zodanig dat dit praktisch als 'normaal' wordt beschouwd, zeker wanneer het alcohol betreft. En dat ondanks het feit dat onze wetgeving het opleggen van zware straffen mogelijk maakt voor het plegen van dit delict. Het probleem zit eigenlijk meer in de houding van velen van ons waarbij er nogal vergoelijkend wordt omgegaan met dit thema, vooral wanneer het familie, vrienden of kennissen betreft die in de problemen komen door onder invloed te rijden. Dan komen al gauw de argumenten opdoemen om een dergelijk onacceptabel gedrag goed te praten. Zelden lijken we ons te realiseren dat het besturen van een voertuig onder invloed in feite gelijk staat met het hebben van een wapen in je handen, een dodelijk wapen in sommige gevallen, voor jezelf maar vooral voor anderen. Vandaar dat in de betreffende wet, de Landsverordening Wegverkeer Aruba (LWV) dit delict wordt aangemerkt als een 'misdrijf'.

De vraag die we onszelf zouden moeten stellen is: hoeveel van ons proberen actief het rijden onder invloed te voorkomen in eigen kring? Bijvoorbeeld, laat je een zoon of dochter met je auto uitgaan onder het verbod om alcohol te gebruiken, maar als ze dat dan toch hebben gedaan, is er afgesproken dat ze de auto laten staan en naar huis bellen om een oplossing? Ben je bereid om ervoor te zorgen dat je kind hoe dan ook gezond thuis arriveert, zonder schade te berokkenen aan zichzelf of anderen? Of laat je de kwestie maar voor wat het is om eventueel de volgende ochtend iets te gaan ondernemen wanneer het misschien al te laat is? We kennen ouders die hun kinderen alleen de auto laten meenemen onder die genoemde voorwaarde, één op de hoeveel duizend zijn dat dan? Het dronken achter het stuur zitten is in feite een ernstig mankement in onze samenleving en behalve het verschijnen van deze cijfers zien we eigenlijk veel te weinig pogingen om dit kwaad te bestrijden, dat al heel wat verdriet heeft veroorzaakt heeft in de gemeenschap.

Een ander delict dat nu op de lijst van topmisdrijven voorkomt is het misdrijf waarbij sprake is van seksueel geweld. We willen best aannemen dat dit te maken heeft met de pogingen die zijn verricht in de afgelopen jaren om mensen meer bewust te maken van de ernst van dit soort misdrijven. Het betreft hier nooit een 'overtreding' maar altijd een misdrijf. Dat momenteel meer aangifte wordt gedaan is dus op te vatten als een goed signaal, rekening houdend met het feit dat het overgrote deel van deze misdrijven, zeker waar kinderen of jongeren bij betrokken zijn, plaatsvindt met als dader een familielid of in ieder geval een persoon die bij het slachtoffer bekend was. Dat maakt het nooit makkelijk voor het slachtoffer om aangifte te gaan doen of hulp te gaan zoeken bij een persoon of instelling die behulpzaam kunnen zijn bij de aangifte. Ondanks de aangifte blijft dan nog steeds het probleem bestaan van het kunnen verzamelen van voldoende bewijsmateriaal zodat een zaak met succes de weg kan vinden naar de rechtbank. Tot op heden is het zo dat zelfs als het tot een aangifte komt, het merendeel van die aangiftes niet tot een dagvaarding leidt. Gedurende de periode van 1986 tot nu toe is er sprake geweest van duizenden gevallen waarin aangifte werd gedaan, maar dit leidde tot niet meer dan enkele dagvaardingen per jaar.

We willen hiermee benadrukken dat het uitermate belangrijk is en blijft om de inspanningen, die worden gedaan om dit kwaad te bestrijden, te blijven ondersteunen. Jammer genoeg horen we eigenlijk maar weinig van de projecten die enkele jaren geleden zijn opgestart naar aanleiding van een van de meest tragische gevallen van geweld jegens kinderen. We hebben kunnen zien dat het project dat als Sociaal Crisisplan werd gestart inmiddels van de loonlijst van de overheid is afgevoerd, omdat dit kennelijk is beëindigd, maar er is weinig of geen publiciteit gegeven aan hoe dit werk wordt voortgezet in de coördinatie en samenwerking van de betrokken diensten en instellingen.

Tenslotte is het onze hoop dat de publicatie van het Openbaar Ministerie navolging krijgt bij andere overheidsdiensten en instellingen. Er is geen goede reden te noemen waarom dit werk van het OM een van de uitzonderingen moet zijn. Elk zichzelf respecterende overheidsdienst zou jaarlijks hun verrichte activiteiten moeten publiceren. In dit digitale tijdperk kan men bovendien niet met het argument schermen dat er geen geld voor papier is...

Partijleider van HTC, Gilbert Webb, bedreigd

Na afgelopen zondag, toen de partij Hubentud Treciendo Cambio (HTC) de straat op ging om stickers van de partij op auto's te plakken die voorbij de rotonde van Tanki Leendert reden vanaf 10 uur 's ochtends, werd later op de middag gemeld dat er een bedreiging tegen zijn persoon is uitgesproken.

Webb publiceerde het volgende op zijn sociale media: "Ik wil duidelijk zijn hierover: ik ga geen bedreigingen accepteren tegen mij of de kandidaten van HTC. De persoon die de bedreiging naar mij heeft gestuurd, ik zal morgen mijn juridische weg volgen. Ik heb de KPA gewaarschuwd tijdens de vergadering van de kiescommissie dat dit in 2024 niet zal gebeuren zoals in 2021, toen ik bedreigingen ontving, 's nachts stenen op mijn dak werden gegooid, of mijn auto werd beschadigd, etc. We leven in een democratisch land, waar de rechten van elke burger tellen. Ik wil dat het volk vooruitgang boekt, en als persoon X dat niet leuk vindt, negeer het dan gewoon, maar mijn strijd gaat door!"

Er kan worden herinnerd dat tijdens de verkiezingen van 2021 HTC campagne voerde in de wijk Noord, specifiek op de Semeleerstraat. Daar werden partijleider Gilbert Webb en twee andere kandidaten het slachtoffer van een aanval door drie jongeren in een auto, een incident dat Webb bestempelde als een moordaanslag, toen de auto met hoge snelheid op hen inreed. Webb deed aangifte van dit incident.

Het is bekend geworden dat op 6 december 69.823 geregistreerde kiezers hun stemrecht zullen uitoefenen, en HTC geeft aan dat ze dit keer minstens 3.000 stemmen willen behalen.

Om deze reden liet Webb weten dat hij klaar is voor de verkiezingen van 2024 en dat de ondertekening voor de partijen die niet in het parlement zitten binnenkort zal plaatsvinden, waarbij HTC een van hen is. "HTC vraagt vanuit het hart aan het volk van Aruba om te tekenen voor echte verandering," zei hij.

Daarnaast haalde hij naar voren dat de huidige regering "een keuze heeft gemaakt, en die keuze is in hun eigen belang en niet in het belang van het volk. Ze hebben ervoor gekozen om zich zorgen te maken over macht, en dat is iets wat HTC simpelweg niet accepteert. Degenen die in de regering zitten en degenen die de kans hebben gekregen, hadden er goed gebruik van moeten maken." De kosten van levensonderhoud stijgen, de benzineprijzen stijgen, en de sociale problemen nemen volgens Webb nog steeds toe. Hij vroeg zich af: "Wat hebben ze in drie jaar tijd gedaan voor jouw welzijn?"

Webb benadrukte dat HTC vastberaden is en dat ze een attractiepark willen creëren, niet alleen voor mensen die een dag met hun familie willen doorbrengen, maar ook om extra inkomsten voor Aruba te genereren. "Dit zal de economie van Aruba stimuleren. San Nicolas zal dit attractiepark krijgen, en San Nicolas zal daardoor groeien en weer iets terugkrijgen. Omdat elke burger op dit stukje rots moet zien dat er veel problemen zijn in Aruba."
Naast het attractiepark kondigde hij aan dat Aruba ook verschillende banen zal creëren voor de lokale bevolking, "waarbij minimaal 1.000 mensen direct en indirect werk zullen vinden in dit attractiepark, volgens de studie die we hierop hebben uitgevoerd."

Parlementsvoorzitter aan ex-parlementsvoorzitter:

"Mijn advies is dat hij vrede vindt zodat hij beter kan werken voor Aruba en de bevolking"

Deze week had de eerste openbare vergadering van het nieuwe parlementaire jaar moeten plaatsvinden, wat ook de eerste openbare vergadering zou zijn voor parlementariër Raymond Kamperveen in zijn functie als nieuwe voorzitter van het Parlement van Aruba. Maar dit ging niet door vanwege het ontbreken van quorum in het parlement.

Parlementsvoorzitter Kamperveen publiceerde een video op zijn sociale media om uitleg te geven over de reden waarom de vergadering niet doorging.

In de video legt Kamperveen uit dat er op papier wel quorum was op het moment dat de openbare vergadering van gisteren werd uitgeroepen, maar dat er in de vergaderzaal, zoals vastgelegd in het reglement van orde, geen 11 parlementsleden aanwezig waren, en dat om die reden de vergadering niet kon worden geopend.

Hij legde uit dat hij een half uur de tijd gaf om te zien of andere parlementsleden zouden aankomen voor de vergadering. Volgens hem kwamen er inderdaad enkele aan, maar toen de vergadering voor de tweede keer werd opgeroepen, was er opnieuw geen quorum in het parlement, waarop hij besloot de vergadering uit te stellen naar een andere dag.

Kamperveen vermeldde dat er in het reglement van orde regels zijn die voorschrijven dat als een parlementslid niet aanwezig kan zijn bij een openbare vergadering, hij of zij zich moet melden bij de voorzitter of bij de Griffier om dit te melden.

In dit geval, vermeldde hij, was een van de weinigen die zich had gemeld met de mededeling dat hij niet aanwezig kon zijn, parlementariër en fractieleider van RAIZ, Misha Raymond, wegens gezondheidsredenen. "We weten dat het campagneperiode is, maar we weten ook dat we als parlement een taak hebben. We hebben de plicht aanwezig te zijn wanneer er een vergadering is. De realiteit is dat we allemaal betaald worden om aanwezig te zijn bij elke openbare vergadering," benadrukte hij.

Hij gaf aan dat de parlementsleden die zich niet hadden gemeld dat ze afwezig zouden zijn, onder andere parlementariër Miguel Mansur, parlementariër Gerlien Croes, parlementariër Rycond Sandos do Nascimento, parlementariër Mike Eman, parlementariër Mike de Meza en Arthur Dowers waren.

Aan de andere kant vermeldde Kamperveen in de video dat hij kennis had genomen van de opmerking van parlementariër Edgard Vrolijk, ex-voorzitter van het parlement, die zei dat RAIZ de voorzitterschap van de commissies niet wil toekennen.
Kamperveen gaf aan dat hij dit "jammer" vindt, omdat ze door de jaren heen altijd tot een overeenkomst konden komen in de commissies, iedereen overeenstemming bereikte en wanneer de vergadering werd opgeroepen, iedereen het eens was. Maar nu is dat veranderd.

"Wij begrijpen dat de situatie is veranderd en ik kan de woede die hij in zich draagt begrijpen, maar mijn advies is dat hij vrede vindt zodat hij beter kan werken voor Aruba en de bevolking," zei hij.

Hij voegde toe: "Ik wil hem zeggen dat democratie echt zal worden bediend, want het verzoek dat ze hebben gedaan voor verandering, daarvoor moeten we in een democratie stemmen. Het heeft nu niet plaatsgevonden, maar het zal plaatsvinden, en als de meerderheid daadwerkelijk zegt dat ze het krijgen, dan kunnen we dat accepteren, want dat is democratie. Wij laten democratie regeren in het parlement als de meerderheid stemt voor degene die het voorzitterschap ontvangt of inneemt."

Tot slot benadrukte Kamperveen dat het zijn taak als voorzitter is om de vergadering bijeen te roepen, om onpartijdig te zijn en ervoor te zorgen dat alles verloopt zoals vastgelegd in het reglement van orde, maar dat het de taak is van de parlementsleden om aanwezig te zijn en hun werk te doen.

Ongelimiteerd toerisme is... *De eigen ergste vijand...*

We hebben onlangs de Internationale Dag van het Toerisme kunnen vieren waarbij we een toenemende wig kunnen ontwaren tussen het waarderen van alle goede dingen die deze economische activiteit ons heeft gebracht en de bezorgdheid over het te ver zijn gegaan in deze richting, reden waarom we vroeg of laat de consequenties zullen ondervinden van deze 'overontwikkeling'.

Twee zijden van eenzelfde medaille die allebei onderdeel moeten uitmaken van een objectieve analyse, iets wat dringend noodzakelijk is want we worden bijna altijd geconfronteerd met opinies die op eenzijdige wijze een van de extreme posities vertegenwoordigen. Dat wil niet echt helpen.

Laten we dan beginnen met de grote voordelen van een gezond en weldoordacht toerisme. Gebieden als Aruba hebben van zichzelf niet de natuurlijke rijkdommen om een stabiele en gezonde sociaaleconomische ontwikkeling te garanderen. Historisch gezien heeft Aruba – tijdelijk – geprofiteerd van een geografische positie die van strategisch belang bleek voor anderen. Zo hebben de logistieke en politieke problemen in Venezuela geleid tot de vestiging van de olie-industrie in Aruba. Die heeft lang standgehouden maar het ziet er naar uit dat die rol nu uitgespeeld is en dat er nog hooguit plaats zal zijn voor een opslag- en overslagbedrijf voor olie. Dat wisten we natuurlijk al jarenlang en daarom waren we dus ook al begonnen met het uitkijken naar andere economische activiteiten die zouden kunnen profiteren van de weinige natuurlijke voordelen die we rijk waren.

"De rest is geschiedenis," zouden we kunnen zeggen, maar dat moet ons niet ervan weerhouden om te analyseren waarom we uitsluitend erin geslaagd zijn om het toerisme te ontwikkelen. Zijn we te blind of te lui geweest om andere alternatieven onder ogen te zien? Nee, gedurende de laatste decennia hebben we voortdurend de roep gehoord om diversificatie van onze economie en we hebben allemaal kunnen zien dat er in al die tijd praktisch niets van de grond kwam. Maar, ligt dat dan aan ons gebrek aan visie of simpelweg aan onze 'mentale luiheid' om iets anders onder ogen te zien? Nee, op verschillende momenten zijn er andere plannen opgekomen die helaas niet verder kwamen. In sommige gevallen was de mislukking te voorspellen, zoals het bezopen plan om op grote schaal cannabis te gaan telen, waarvan wij de mislukking al hadden aangekondigd voordat men begonnen was. Hebben we dat gedaan omdat we tot het gilde der zwartkijkers behoren, die alles willen verpesten als het nog maar amper is begonnen? Nee, we hebben dat gedaan omdat die opinie gebaseerd was op een goede kennis van de regionale en globale setting waarin onze economie moet opereren. De signalen waren duidelijk zichtbaar, ook voor degenen die dachten een snel slaatje te kunnen slaan uit een dergelijk project.

Maar om terug te komen op het toerisme: als we geen levensvatbaar alternatief zien om onze economie completer te maken en om onze afhankelijkheid van het toerisme te verminderen, is het toerisme dan voorlopig het enige alternatief? Ja, in de nabije toekomst zien we niets anders opkomen. Betekent dat dan dat we onze gang kunnen gaan en welk toeristisch project, hoe uitzinnig en risicovol ook, maar moeten omarmen? Degene die wenst dat het toerisme zijn eigen ergste vijand wordt kan zo denken, maar geen enkel serieus land kan een dergelijke strategie aanhangen. Integendeel, zonder - gezonde – concurrentie van andere economische activiteiten komt het grootste gevaar juist van binnenuit, vanuit een onstuitbare drang naar het 'uitmelken' van het toerisme tot er niets meer van over is... We kijken daarvoor niet in de eerste plaats naar de investeerder die goede perspectieven ziet op ons eiland. Het belangrijkste probleem blijft een kreupele overheid die nooit enige beperking heeft willen opleggen aan de groei, om te voorkomen dat diezelfde groei zou verworden tot de eigen ergste vijand. Zelfs nu dat het voor de meeste mensen duidelijk s geworden dat Aruba zich op overdreven wijze heeft ontwikkeld, is het binnen de overheid en in de sector zelf moeilijk om mensen te vinden die zullen toegeven dat de ergste vijand van het toerisme op Aruba..., het toerisme op Aruba is, in de huidige vorm.

Dat maakt ook dat welke correctie er ook zou moeten komen, als we nog op tijd erbij zijn, deze niet zal komen van diezelfde economische actoren, maar zal arriveren als een correctie via de markt. Hoe dit precies in z'n werk zal gaan is moeilijk te voorzien en we gaan ons niet te buiten aan voorspellingen die geen hout snijden. In ieder geval is degene die het beste gepositioneerd is ook degene met de meeste overlevingskansen in welke crisis ook.

Nu nog even dit over de groeiende ontevredenheid over de overdreven groei van het toerisme. Het lijkt nogal makkelijk, en het getuigt echt niet van gezond verstand, om de activisten tegen het overdreven toerisme aan te vallen alsof zij de grootste bedreiging zijn voor het toerisme. Zoals eerder uitgelegd blijft de eigen overontwikkeling zelf de grootste vijand van het toerisme. Als er helemaal geen protesten zouden zijn tegen die ontwikkeling, zou Aruba op een goeie dag ontwaken en geconfronteerd worden met de gevolgen van die slechte ontwikkeling, die onze regeerders niet willen aanpakken en, zoals het nu naar uitziet, een groot deel van de sector ook niet. Zoals altijd lijkt ons het schuiven van de schuld op de ander en het trachten de stemmen van de tegenpartij het zwijgen op te leggen geen verstandige strategie, maar uiteindelijk zal men toch de werkelijkheid onder ogen moeten zien.

Betekent dit nu dat Aruba in de richting van de afgrond aan het gaan is, zonder enig uitzicht op verandering? We geloven dat niet, maar jammer genoeg zien we, noch binnen de sector zelf, noch bij de overheid, enig signaal dat men een andere koers wil gaan varen. Nogmaals: de schuld op de tegenstander schuiven omdat hij ziet wat de eigen blindheid kennelijk niet toestaat, zal geen enkele oplossing brengen.

ARUBAVANDAAG

Zelfs tijdens de verkiezingscampagne... *Geen belangstelling voor de overheidsfinanciën...?*

Recentelijk werd onze aandacht gevestigd op een parlementariër die verklaarde dat de minister van financiën eindelijk zou hebben toegegeven dat er nogal wat schortte aan haar beleid. Natuurlijk zal de minister zelf een andere mening toegedaan zijn en het interessante hiervan is voor ons niet het vergelijken van de twee standpunten die vanzelf elkaar regelrecht tegenspreken.

We willen ons liever richten op het feit dat we bijna nooit enig commentaar krijgen van parlementariërs op het financieel beleid en als dat dan het geval zou zijn, dan gaat het meestal om het algemeen beleid bij dit thema. Wat we niet zien is kritiek op de concrete uitwerking van dat beleid, waar we ondanks de aangekondigde pogingen om verbetering tot stand te brengen nog steeds grote tekortkomingen voorkomen in de essentiële processen die te maken hebben met het verantwoording afleggen op het hoogste niveau.

Zo kunnen we dus zien dat het financieel toezicht van het Koninkrijk en van het Arubaans parlement mank blijft lopen vanwege het niet zorgen voor de basisvereisten bij het verbeteren van de processen die hiervoor nodig zijn. Een van die trajecten is het op tijd aanleveren van de jaarrekeningen bij de Algemene Rekenkamer, zodat dit grondwettelijk gevestigd orgaan diens werk kan verrichten. We zitten al bijna tien jaar onder het financieel toezicht van de Koninkrijksministerraad en nog steeds wordt het kennelijk als bijna 'normaal' gevonden dat dit grondwettelijk verplichte werk onmogelijk wordt gemaakt. En dat ook nog zonder veel misbaar van onze geachte parlementariërs, op een gunstige uitzondering na, met het gevolg dat ook de Staten zelf de jaarrekeningen niet op tijd krijgt om op enigszins zinvolle wijze toezicht te plegen. Je kunt je natuurlijk afvragen waarom men zich daar niet druk overmaakt; daar komen we nog op terug.

Het andere probleem dat vertraging tot gevolg heeft is het aanleveren van de kwartaalrapportages aan het CAft en de Staten. Die moeten bij wet zes weken na afloop van het betreffende kwartaal aangeboden worden. We zitten nu in september en de regering heeft slechts één rapport, van het eerste kwartaal opgeleverd. Dit had medio mei moeten gebeuren en het tweede rapport dat medio augustus klaar had moeten zijn is nog niet opgeleverd.

We hebben de neiging om niet eens meer te vragen welke intentie men heeft met de verbetering van deze financiële trajecten, want de lijst met klachten die geloofwaardig moeten maken dat men het niet redt kunnen we onderhand zelf wel schrijven. Maar dit kan natuurlijk niet zo blijven, al was het alleen al vanwege het feit dat dit gebrek aan doortastendheid om deze zaken afdoende aan te pakken ernstige consequenties heeft voor het toezicht, zowel van het Koninkrijk als van de Staten van Aruba. Om maar te zeggen waar het op staat, de situatie zorgt ervoor dat er niet tijdig toezicht is, dus in feite is er geen effectief toezicht.

Nu moeten we natuurlijk voorzichtig zijn om niet te suggereren dat dit 'falen' eigenlijk expliciet beleid is, daar zijn geen aanwijzingen voor. Maar wat wel blijft is het naakte feit dat, als er geen zichtbare verbetering komt, het praktische resultaat is dat de feitelijk bevoordeelde partij het huidige demissionaire kabinet is, dat niet lastig wordt gevallen door kritiek die het regeren alleen maar nog ongemakkelijker zou maken. Om een objectieve evaluatie te kunnen geven in deze kwestie is het noodzakelijk te kijken naar hoe de werkzaamheden verlopen van de instanties die voor die productie moeten zorgen. Om te beginnen heeft de overheid zelf een gebrek aan voldoende professionele krachten om ervoor te zorgen dat de financiële rapportages op tijd klaar zijn, zodat de Rekenkamer en de Centrale Accountantsdienst hun werk kunnen verrichten. De regering kan niet met droge ogen beweren dat er geen financiële middelen zijn, die zijn er in ruime mate, er is niet voor niets zoveel geld gestopt in de recente salarisverhoging voor het ambtelijk apparaat. Een fundamenteel probleem dat maar geen oplossing ziet is de onderbezetting bij de Accountantsdienst, waar ooit 22 ambtenaren hun werk deden. Nu, terwijl het ambtelijk apparaat zowat verdubbeld is in omvang, heeft men nog geen 10 mensen, als onze inlichtingen correct zijn. Hoe moet men in hemelsnaam iets controleren?

Het is te waarderen als de betrokken minister inderdaad zou hebben toegegeven dat de financiële rapportage nog steeds niet naar wens verloopt. Maar daar gaat het niet alleen om, de kernvraag is veeleer wat er op het programma staat om daar echt iets aan te doen, aan het gebrek aan personeel bijvoorbeeld. Als het mogelijk was om steun te krijgen vanuit de Tijdelijke Werkorganisatie (TWO) om personeel te financieren bij de belastingdienst, was het dan niet mogelijk om assistentie te krijgen bij Financiën? Is de Nederlandse regering echt zo gierig dat dit er niet af kon?

Daarbovenop zitten we ook nog eens met het probleem dat de regering geen aanstalten maakt om ervoor te zorgen dat de entiteiten, die volgens akkoord tot de 'collectieve sector' behoren, op tijd hun financiële gegevens opleveren, inclusief hun personeelsuitgaven zodat er een reëel inzicht kan ontstaan in de totale personeelskosten om de nieuwe norm vanaf 2024 (10% van het BBP) te kunnen invullen. Het gaat hierbij dus niet meer uitsluitend om de personeelsuitgaven van de ministeries. Wat enigszins vreemd overkomt is dat de regering normaal gesproken nogal korte lijnen aanhoudt in het aansturen van de overheid- en semioverheidsdiensten waar het andere zaken betreft, maar als het over de financiën gaat dan krijgen we plotseling de weinig geloofwaardige klacht dat men "ze eigenlijk niet kan dwingen..."

Om terug te komen op de weinige belangstelling van het parlement om financiële zaken te controleren; dit is van alle tijden. Die gewoonte is zo diepgeworteld dat men haast zou gaan denken dat er een groter belang schuilgaat achter het ervoor zorgen dat er geen echte controle bestaat op de overheidsfinanciën. "In troebel water is het goed vissen" is de uitdrukking die bij ons opkomt. Er bestaat kennelijk een politiek belang, dat niet geldt voor elke politicus, dat het bij een regeringswisseling aantreffen van een niet transparante financiële huishouding in het voordeel werkt van een regering die een beleid dat gestoeld is op corruptie en vriendjespolitiek kan voortzetten, wat dan weer niet te rijmen valt met strikte financiële controle. Hier is dan weer een kritische vraag die we in de verkiezingscampagne aan alle partijen kunnen voorleggen. Van wie mogen we antwoord verwachten?

Twee jongeren gearresteerd in verband met schietpartij

Afgelopen dinsdag heeft het Korps Politie Aruba (KPA) via een persbericht gemeld dat twee jongeren zijn gearresteerd in Sabana Liber en Madiki op dezelfde dag in de ochtenduren.

In het persbericht werd aangegeven dat de recherche van San Nicolas samen met het uniformpersoneel van San Nicolas bezig is met een onderzoek naar een ernstige schietpartij die plaatsvond op 8 september 2024 in Esso Ville, San Nicolas.

Als onderdeel van dit grootschalig onderzoek hebben de rechercheteams gerechtelijke invallen gedaan in Madiki en Sabana Liber.

In de vroege ochtenduren werden twee jongeren gearresteerd. Het betreft de personen met initialen A.J.Z.C.R., geboren op Aruba, en J.C.A.S., geboren op Cuba, beide 17 jaar oud.

Een team bestaande uit verschillende politie-eenheden, waaronder het arrestatieteam, rechercheurs, de K9-eenheid en met steun van het Openbaar Ministerie, voerde de gerechtelijke invallen uit.

Het onderzoek is nog volop in gang en er worden mogelijk in de nabije toekomst meer arrestaties verwacht.
De politie vraagt ook dat als iemand iets heeft gezien of informatie heeft over deze zaak, zij contact opnemen via het nummer 11141. Anonimiteit wordt gegarandeerd.

Volgens het Jaarverslag van het Openbaar Ministerie

Rijden zonder rijbewijs was de meest voorkomende misdaad in 2023

Recent heeft het Openbaar Ministerie van Aruba hun jaarverslag voor 2023 bekendgemaakt, waarin ze in een vrij uitgebreid document informatie verstrekken over relevante projecten en doelstellingen die ze hebben bereikt als organisatie. Hierbij wordt bijvoorbeeld gerapporteerd over onderzoeken en vervolgingen van rechtszaken in eerste aanleg.

In 2023 bedroeg het totale aantal geregistreerde verdachten in strafzaken 2.187 vergeleken met 3.021 in 2022.
In vergelijking met 2022 is er een daling van 28% waargenomen in het aantal geregistreerde verdachten in strafzaken.

In vergelijking met het aantal minderjarige verdachten in 2022 is er een lichte stijging van 3% waargenomen. Van het totale aantal geregistreerde verdachten in strafzaken zijn er 971 verdachten voorgeleid aan de officier van justitie.

Wat betreft de meest voorkomende misdaad, blijkt uit de grafiek dat er een toename is van rijden zonder rijbewijs. Vorig jaar stond deze misdaad op de eerste plaats, met een lager aantal van 716 verdachten vergeleken met 2023. Dit vertegenwoordigt een stijging van 26%.
Het is voor het eerst dat seksuele delicten in de top 10 verschijnen. Dit komt waarschijnlijk door het bewustwordingsproces in de Arubaanse samenleving over het doen van aangifte.

De vijf meest voorkomende misdaden onder minderjarigen in 2023 waren:
Geweld
Bedreiging
Diefstal onder verzwarende omstandigheden
Heling
Vernieling

Corruptie

De bestrijding van corruptie was een speerpunt in het jaarplan van 2023. Het bestrijden van corruptie is een onderdeel van een effectieve aanpak om criminaliteit te verminderen. De bijgevoegde tabel geeft een overzicht van de geregistreerde strafzaken die in het bijzonder betrekking hebben op corruptie:
Actieve omkoping
Passieve ambtelijke omkoping
Misbruik van positie
Vervalsing
Fraude
Witwassen van geld

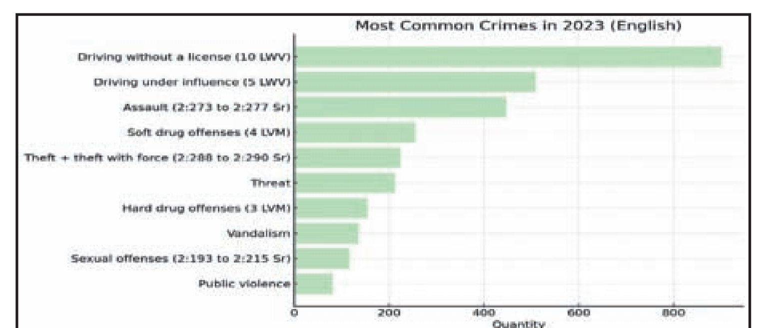
Het totale aantal verdachten van corruptie was 88 in 2023, waarvan 33 zijn gedagvaard, 20 zijn geseponeerd, 3 hebben een voorwaardelijk sepot/TOM gekregen, 22 zijn nog in afwachting van een beslissing, en 18 zijn al veroordeeld.

Het aantal verdachten is met 65% gestegen in vergelijking met 2022. Van de 44 dagvaardingen die zijn opgemaakt, zijn er 18 uitspraken gedaan. De dagvaarding moet nog voor de rechter worden gebracht. In de overige zaken is besloten de zaak (voorwaardelijk) te schorsen.

Wat betreft witwassen van geld waren er in 2023 in totaal 20 verdachten, van wie 5 zijn gedagvaard, 3 een sepot hebben gekregen, 4 een voorwaardelijk sepot/TOM, 8 zijn nog in afwachting van een beslissing en 2 zijn veroordeeld.

Mensensmokkel

Mensenhandel en mensensmokkel waren ook prioriteiten in 2023, waarbij 13 onderzoeken zijn gestart naar smokkelreizen met boten uit Venezuela. Verdachten zijn geïdentificeerd met betrekking tot 7 boten en vervolgd. Na verder onderzoek bleek er voor 5 boten geen verdachte te zijn of was er onvoldoende bewijs om verdachten te vervolgen. Een zaak is nog in onderzoek. Er zijn mensen omgekomen tijdens twee verschillende bootreizen. Eén reis betrof één persoon. De andere reis betrof (minstens) vier personen.

Daarnaast zijn er studies uitgevoerd op basis van projecten in de prostitutiezone van San Nicolas. Dit leidde tot twee verdere onderzoeken naar mensensmokkel, waarbij mensen het land werden binnengesmokkeld en een legale verblijfsstatus kregen in ruil voor geld. De eerder genoemde onderzoeken betroffen vaak Colombiaanse vrouwen die zonder vergunning werkten in bars en werden uitgebuit door verdachten. Een van deze zaken is nog in onderzoek naar mogelijke aspecten van mensenhandel.

Er zijn vier verdachten geregistreerd voor mensenhandel. Na verder onderzoek zijn twee van hen gedagvaard voor mensensmokkel en ook veroordeeld. Er is nog geen beslissing genomen over twee verdachten. Daarnaast is de TOM-afdoening gunstig voor de verdachte, omdat een voorwaardelijk sepot geen belemmering vormt voor het verkrijgen van een Verklaring Omtrent het Gedrag (VOG). Dit vermindert ook de druk op de hoorzittingscapaciteit bij de rechtbank tot op zekere hoogte.

In 2022 werden meer verdachten opgeroepen voor de TOM-zitting, namelijk 386, waarvan 272 aanwezig waren. In 2023 is het aantal gedagvaarde verdachten met 11% gedaald, terwijl het aantal verdachten dat niet is verschenen met 145% is gestegen.

Minister Dangui Oduber:

"De uitdagingen zijn groot en we doen wat we kunnen om de kwaliteit van de zorg te verbeteren"

In een eerder gepubliceerd artikel in Bon Dia Aruba, bevestigde financieel directeur van het Dr. Horacio Oduber Hospital, Gregory Croeze, de grote uitdaging waarmee het ziekenhuis momenteel wordt geconfronteerd vanwege het personeelstekort. Volgens de aftredende minister van Gezondheid, Dangui Oduber, neemt de demissionaire regering van Aruba enkele stappen om dit probleem te helpen verzachten.

In een eerder interview legde Croeze uit dat het probleem van personeelstekort in de zorgsector niet alleen op Aruba voorkomt, maar een wereldwijd probleem is. Hij benadrukte dat er momenteel op de website van het ziekenhuis een lijst met vacatures staat, met ongeveer 50 openstaande functies, wat betekent dat er ongeveer 150 mensen nodig zijn omdat voor sommige functies meer dan één persoon nodig is.

Hij vervolgde met te zeggen dat vaak verschillende medische specialisten voor een zeer korte periode komen, soms een paar weken tot enkele maanden. Dit betekent dat er soms vacatures openblijven, tenzij een specialist bereid is om voor een langere periode te blijven.
Hij voegde eraan toe dat dit probleem niet alleen geldt voor zorgpersoneel, maar ook voor veel andere functies.
Recent vond de Quality of Healthcare Conference IVA plaats, waar de aftredende minister van Gezondheid, Dangui Oduber, ook aanwezig was. Tijdens zijn verklaring aan leden van de lokale pers, stelde onze redacteur de minister een vraag over het personeelstekort in het ziekenhuis en of de regering stappen onderneemt om dit probleem te helpen verzachten.

De minister legde uit dat de regering is begonnen met het openen van mogelijkheden voor lokale jongeren die hebben gestudeerd in Costa Rica, Colombia, de VS of Canada om zich te registreren om hier op Aruba te werken. Hij benadrukte dat ze niet meteen alle landen wilden betrekken en ervoor kozen om eerst met deze landen te beginnen om te zien hoe het in de praktijk zou werken.

Hij vervolgde door uit te leggen dat ze nu klaar zijn om de mogelijkheden voor meer landen te openen, omdat de uitdaging groot is om personeel hier te krijgen. Hij noemde dat er zelfs specialisten uit landen komen die ze nooit eerder hadden gehoord, maar dat ze hen moesten accepteren via een ministerieel decreet om zo het probleem van het personeelstekort op te lossen.

Oduber gaf als voorbeeld dat zelfs in een zeer ontwikkeld land als Duitsland ze op zoek zijn naar artsen uit Costa Rica, Mexico, en zelfs Venezuela, om te helpen in een ontwikkeld land als Duitsland.

Daarom, zei hij, heeft Aruba AruBIG opgericht en haar eigen register om de mogelijkheden te openen en lokale jongeren meer kansen te bieden. Niet alleen als ze zich willen specialiseren in een tak van de zorg, hoeven ze naar Nederland te gaan omdat alleen dat land wordt erkend.

Met de uitbreiding van AruBIG naar andere landen hebben de studenten de optie om te studeren in Costa Rica, Colombia, Canada, de VS, en nu worden Mexico en andere landen in de regio verkend, die het gewenste zorgniveau hebben voor Aruba.

De minister kreeg ook vragen van de pers over klachten die worden ingediend door burgers en waarom die niet sneller worden afgehandeld.

Oduber gaf aan dat er altijd klachten zullen zijn en dat het onmogelijk is om iedereen tevreden te stellen, maar hij benadrukte dat ze de gemeenschap garanderen dat elke klacht wordt behandeld. Hij voegde eraan toe dat misschien niet alle klachten zo snel worden afgehandeld als de regering zou willen, maar de klachten zijn er en ze werken eraan om deze af te handelen.

Minister Oduber verwees ook naar het zorgakkoord dat vorig jaar is ondertekend door zorgverleners, waarbij alle betrokkenen hun visie en prioriteiten voor de medische zorg op Aruba hebben afgestemd. Hij noemde dat een van de uitkomsten van dit zorgakkoord was dat de eerstelijnszorg versterkt moest worden door meer huisartsen aan te trekken.

Hij legde uit dat om dit probleem te verzachten, ze een HOED in ImSan hebben geopend, met vijf huisartsen onder één dak, een HOED in Piedra Plat hebben geopend, meer praktijkondersteuners hebben aangetrokken om de huisartsen te ondersteunen, en onlangs hebben ze praktijkondersteuners uitgerust om de huisartsen te helpen met psychische gezondheidsproblemen.

Sint Maarten:

Lacroes stelt vragen aan premier over gezondheidsrisico voor ambtenaren die werken in 'schimmelbesmet overheidsgebouw'

(TheDailyHerald) – Lid van het parlement (MP) van de United People's Party (UP), Francisco Lacroes, heeft zijn bezorgdheid geuit over wat hij noemt "de gezondheid en veiligheid" van ambtenaren die werken in het overheidsadministratiegebouw.

Lacroes, die zelf in hetzelfde gebouw werkte toen hij diende in het kabinet van de voormalige minister van Toerisme, Economische Zaken, Vervoer en Telecommunicatie (TEATT), zei dat er talloze klachten zijn ingediend door medewerkers over ademhalingsproblemen die vermoedelijk worden veroorzaakt door een schimmelbesmetting in het gebouw.

Lacroes heeft een brief gestuurd naar de minister van Algemene Zaken, premier Dr. Luc Mercelina, waarin hij om een update vraagt over de maatregelen die worden genomen om het probleem aan te pakken.

Lacroes benadrukte dat zijn doel niet is om schuld toe te wijzen, maar om oplossingen te zoeken voor de voortdurende gezondheidsrisico's van de ambtenaren. "Ik begrijp dat dit geen nieuw probleem is, en ik ben niet van plan om de schuld bij een individu of administratie neer te leggen," zei Lacroes. "Ondanks de inspanningen van eerdere regeringen om het probleem aan te pakken, blijft het feit dat ambtenaren nog steeds lijden onder de gevolgen van wat lijkt op een schimmelbesmetting."

Lacroes erkende dat het feit dat het gebouw, dat 15 jaar leegstond voordat het in 2018 in gebruik werd genomen, mogelijk heeft bijgedragen aan de huidige situatie. "Het is mogelijk dat de lange periode van inactiviteit een rol heeft gespeeld in de opbouw van schimmel in het gebouw, maar de belangrijkste vraag is nu: wat wordt er gedaan, als er al iets wordt gedaan, om deze uitdagingen aan te pakken? Mijn primaire zorg is het welzijn van onze ambtenaren die hard werken om het volk van Sint Maarten te dienen."

De brief van Lacroes bevat een aantal vragen waarin hij gedetailleerde informatie opvraagt over eventuele gezondheidsbeoordelingen die in het gebouw zijn uitgevoerd, de genomen herstelmaatregelen en de langetermijnstrategieën om schimmelbesmetting te voorkomen. Hij vroeg ook naar mogelijke tijdelijke verplaatsingsopties voor getroffen medewerkers en de beschikbaarheid van medische hulp voor degenen die lijden aan ademhalingsproblemen gerelateerd aan de toestand van het gebouw.
Hij vroeg ook of alternatieven voor werken op kantoor worden overwogen voor degenen die ernstig zijn getroffen.

"Dit zijn echte kwesties die de dagelijkse werking van onze overheid beïnvloeden en, nog belangrijker, de gezondheid van degenen die in het gebouw werken. Ik kijk ernaar uit om een reactie van de minister van Algemene Zaken te ontvangen over deze kwestie," zei Lacroes.

Tegelijkertijd vraagt de MP om duidelijkheid over de status van de huurovereenkomst tussen de overheid van Sint Maarten en de Sociale en Gezondheidsverzekeringen (SZV), en of de reparaties aan de bovenste verdieping zijn voltooid of dat er nog werk moet worden verricht. Hij zei: "Mijn toewijding aan het volk van Sint Maarten is om samen te werken met alle betrokkenen om hun belangen te waarborgen en in het geval van de ambtenaren ben ik toegewijd om samen te werken met alle belanghebbenden, inclusief de overheid en de vakbonden van de ambtenaren, om de veiligheid van het overheidsadministratiegebouw en de gezondheid van iedereen die het gebruikt te waarborgen."

Curaçao: 'Save Zakitó' bezorgd

Regering negeert verzoeken om transparantie met betrekking tot Zakitó-project

(CuraçaoChronicle) – Het is tien maanden geleden dat de bewoners van Piscaderaweg, Charo en Royal Palm minister van Verkeer, Vervoer en Ruimtelijke Ordening, Charles Cooper, hebben gevraagd om 10 dringende vragen te beantwoorden over de ontwikkelingen in het Zakitó-gebied.

Tot op heden zijn er geen antwoorden op deze vragen gegeven. Deze vragen betroffen de reikwijdte van het project, waaronder de luxe jachthaven, de locatie en milieu-impact, vergunningen zoals de overlastvergunning en de Ordonnantie voor Koraalbeheer, de financiering, of er een marktanalyse is uitgevoerd en de impact op de gemeenschap.

De reactie? Een ijzige stilte.

Naarmate stof, lawaai, geuren en muggen toenemen en de bezorgdheid over verdere schade aan het ecosysteem en de toekomstige toegankelijkheid van de Koredor groeit, heeft Movimentu Save Zakitó in april 2024 een petitie gelanceerd. Bijna 2.000 mensen hebben deze petitie ondertekend, die in mei werd gepresenteerd aan de voorzitter van het parlement, premier Pisas, en de gouverneur, die het doorstuurde naar de betreffende minister. De vertegenwoordiger van het Koninkrijk der Nederlanden in Curaçao, Edson Hato, ontving ook een delegatie van Save Zakitó. De bewoners wachten nu al vier maanden op een reactie of een uitnodiging om de kwestie te bespreken.

Verzoeken op basis van de Wet openbaarheid van bestuur (LOB) blijven ook onbeantwoord. Dit is een ernstige zaak in een democratische rechtsstaat. De regering van Curaçao lijkt te kiezen voor een ondemocratische bestuursstijl, waarbij particuliere investeerders alle aandacht krijgen, terwijl de stemmen van de lokale bevolking worden genegeerd.

Terwijl de effecten van de klimaatcrisis steeds tastbaarder en zichtbaarder worden, is er nog steeds geen verplichte Milieu-effectrapportage (MER).

Het lijkt erop dat de regering opzettelijk de wetgeving voor MER's vertraagt om vrij spel te hebben bij het verlenen van vergunningen aan particuliere investeerders. De ClimateScanner van de Algemene Rekenkamer bevestigt dat de regering slechts enkele verspreide acties onderneemt.

'Save Zakitó' roept de regering dringend op om de behoeften van haar eigen bevolking boven buitenlandse particuliere belangen te stellen en te luisteren naar de bewoners. Het niet doen hiervan zal de kloof met haar burgers verder vergroten en haar legitimiteit en verantwoordelijkheid ondermijnen. Dit zal duidelijk worden tijdens de komende verkiezingen.